

ULUSLARARASI ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

-MART 2024-

İçindekiler Tablosu

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	12
AVRUPA KITASI	12
AVUSTURYA	12
ÇEKYA	13
DANİMARKA	15
FRANSA	16
HOLLANDA	18
İNGİLTERE	20
İRLANDA.....	22
İSPANYA	24
İSVEÇ	26
İSVİÇRE	28
İTALYA	30
NORVEÇ	37
POLONYA	38
PORTEKİZ	42
YUNANİSTAN	45
AMERİKA KITASI.....	47
ABD	47
KANADA	52
ASYA KITASI	55
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ	55
ÇİN HALK CUMHURİYETİ.....	57
ENDONEZYA	59
FİLİPİNLER.....	61
GÜNEY KORE	63
HİNDİSTAN	64
JAPONYA	67
KUVEYT	69
MALEZYA	71
SİNGAPUR	73
SUUDİ ARABİSTAN.....	74
TAYLAND	76

AFRİKA KİTASI	77
GÜNEY AFRİKA	77
KENYA	79
MISIR	80
OKYANUSYA	82
AVUSTRALYA	82
2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER	85
AB SAYISAL TEK PAZARI	85
ENISA	88
ETSI	90
GSMA	91
ITU	94
UPU	95

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin gündemlerini takip ederek tecrübelerinden istifade etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında belli başlı ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmeler ve sektöre yönelik düzenlemeleri esas alınarak derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve Kurumumuz internet sayfasından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bülten kapsamında; genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu Avrupa, Asya, Amerika, Afrika, Okyanusya kıtalarında yer alan ülkeler ile uluslararası kuruluş ve birliklerdeki elektronik haberleşme piyasası, genişbant, bulut bilişim, siber güvenlik, internet, yazılım hizmetleri, 5G, yapay zekâ (AI), robotik, nesnelerin interneti (IoT), otonom araçlar, 3D yazıcı, nanoteknoloji gibi gelişen teknolojiler başlıkları altında yaşanan teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılı Mart ayı bülteninde Avrupa kıtasından; Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya İsveç, İsviçre, İtalya, Norveç, Polonya, Portekiz, Yunanistan, Amerika kıtasından; ABD, Kanada, Asya kıtasından; Azerbaycan, Çin, Endonezya, Filipinler, Güney Kore, Hindistan, Japonya, Kuveyt, Malezya, Singapur, Suudi Arabistan, Tayland, Afrika Kıtasından; Güney Afrika, Kenya, Mısır, Okyanusya kıtasından; Avustralya’daki gelişmeler incelenmiştir. Uluslararası kuruluşlardan AB Sayısal Tek Pazarı, ENISA (Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı, European Union Agency for Cybersecurity), ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartlar Enstitüsü, European Telecommunications Standards Institute), GSMA (GSM Association), ITU (Dünya Telekomünikasyon Birliği, International Telecommunication Union) ve UPU (Dünya Posta Birliği, Universal Postal Union) tarafından hazırlanan raporlara ve gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International’ın “Country Updates”, “Telecommunications Flashes” bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2024 yılı Mart ayı

Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- A1 Grubunun Avusturya'daki bağlı kuruluşu A1 Telekom Avusturya, frekans açık artırmaya katılarak 26 GHz spektrumundaki frekansların yanı sıra 3,5 GHz spektrumundaki ek bölgesel frekansları da elde etmiştir.
- Çek Cumhuriyeti'nin telekom pazarı, Deutsche Telekom, Telefónica ve Vodafone gibi bölgesel önemli telekom şirketlerinden yatırımlarını çekmiştir.
- Danimarka Ulusal Rekabet Kurumu (NCA), Danimarkalı işletmeci Telia'nın Danimarka operasyonlarının (Telia DK), enerji ve telekomünikasyon şirketi Norlys tarafından satın alınmasına şartlı olarak izin vermiştir.
- Fransız ulusal rekabet otoritesi (NCA) Google'ı, basın yayıncılarının komşu hakları olarak adlandırılan haklarıyla bağlantılı olarak Fransız çevrimiçi genel arama pazarındaki hakim konumunu kötüye kullanma olasılığını sona erdirmek için şirketin 2022 yılında verdiği taahhütlere uymadığı gerekçesiyle 250 milyon Avro para cezasına çarptırmıştır.
- Hollanda Tüketiciler ve Piyasalar Otoritesi (ACM) kendisini yeni bir gözetim biçimine hazırlamaktadır.
- İngiliz düzenleyici kurumu OFCOM, daha önce 14 Mart 2024 olarak belirlenen, abonelerin sabit internet şirketlerini daha kolay değiştirmelerine yönelik uygulamanın, bu konudaki teknik çözümü geliştiren firma kaynaklı olarak 12 Eylül'e ertelendiğini duyurmuştur.
- OFCOM, geçen yıl Ekim ve Kasım aylarında 999 üzerinden sunulan acil yardım çağrı hizmetlerine kurumsal müşterilerinin erişiminde yaşanan sorunlar nedeni ile Vonage şirketi (bulut haberleşme hizmetleri sunmaktadır) hakkında soruşturma başlattığını duyurmuştur .

- OFCOM, yapılan bir araştırmanın sonuçlarını yayınlarken Birleşik Krallık'taki yetişkinlerin neredeyse üçte ikisinin (%64) haberlere erişmek için Meta şirketinin sahip olduğu Facebook ve Instagram'daki çevrimiçi araçları kullandığını, Meta'nın BBC ve ITV'nin ardından en popüler üçüncü haber kaynağı olduğunu, gençlerin (16-24 yaş) ise %71'inin haberleri sosyal medyadan aldığını belirtmiştir.
- OFCOM, 2024-2025 iş planını açıklamıştır.
- İrlanda Düzenleyici Kurumu ComReg, 2023 yılında Eircom'un tesislerinde habersiz bir arama yapmış ve soruşturmanın bir parçası olarak materyallere el koymuştur.
- İspanya'da 2023 yılı, konsolide olmayan bazda dört çeyreğin toplamı olarak, 2022 yılına çok benzer perakende gelirleriyle kapanırken, operatörler arası gelirler %4 oranında azalmış ve 2023'ün dördüncü çeyreğinde perakende hizmetlerinden elde edilen gelirler 6,125 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.
- Mobil şebeke pazarında yaşanan sıkıntılar nedeniyle İsveçli telekomünikasyon devi Ericsson, kendi ülkesinde yaklaşık 1.200 çalışanını işten çıkaracağını duyurmuştur.
- İngiliz telekom devi Vodafone yaptığı açıklamada, İsviçre'nin ana siyasi partisi tarafından eleştirilen bir nakit anlaşmasıyla İtalyan birimini sekiz milyar Avroya (8,7 milyar dolar) Swisscom'a satmayı kabul ettiğini duyurmuştur.
- Avrupa'nın hızlı büyüyen havacılık şirketlerinden biri ve önde gelen uydu ve Radyo Frekansı ürünleri üreticisi olan SWISSto12, küresel genişlemesini sürdürdüğünü duyurmuştur.
- İtalya'da Dijital Hizmet Koordinatörü olarak belirlenen yakınsama düzenleyicisi AGCOM, Dijital Hizmetler Yasası (DSA, Digital Services Act) kapsamında

güvenilir işaretleyicileri sertifikalandırmak için izleyeceği prosedür konusunda 18 Mart 2024'e kadar süren bir kamuoyu görüşü alma süreci başlatmıştır.

- İtalya'da Düzenleyici Kurum (AGCOM), Dijital Hizmetler Yasası (DSA, Digital Services Act) kapsamında alternatif uyuşmazlık çözümü organlarını da (ADR, alternative dispute resolution) sertifikalandırmak amacıyla izleyeceği prosedür konusunda 18 Mart 2024'e kadar süren bir kamuoyu görüşü alma süreci başlatmıştır.
- İtalya'da Düzenleyici Kurum (AGCOM), pornografik web siteleri ve platformlar için yaş doğrulama tedbirlerini tanımlamak üzere idari süreci başlatmıştır.
- İtalya Telekom Düzenleme Kurumu (AGCOM), sabit genişbant hizmetlerinin kalitesinin ölçülmesine ilişkin yönergeleri onaylamış ve mobil internet hızına ilişkin 2023 raporunu yayınlamıştır.
- Norveç Dijitalleşme ve Kamu Yönetişimi Bakanlığı (DFD), telekomünikasyon düzenleyicisi Nkom'un 26 GHz bandının yakında tahsis edilmesine ilişkin genel düzenleme önerisine onay vermiştir.
- Polonya parlamentosunun bir grup üyesi 9 Şubat 2024 tarihinde ülkenin Posta Kanununda değişiklik yapılmasını teklif etmişti.
- Polonya'da işletmeciler düzenleyici kuruma UKE'nin pazarın 26GHz bandı ve diğer mmWave bantları için hazır olmadığını söylemiştir.
- Ulusal Haberleşme Otoritesi (ANACOM) bir uydunun fırlatılması, komuta ve kontrolü için Uzay Otoritesi olarak ilk uzay operasyonları lisansını vermiştir.
- Ulusal Haberleşme Otoritesi (ANACOM), 2023 yılında 277 idari suç davasını karara bağlamıştır; bu rakam geçen yıl karara bağlanan 261 davadan %6 daha fazladır.

- ABD Federal İletişim Komisyonu (FCC) yıllar süren bir gecikmenin ardından, yetersiz hizmet alan bölgelerde 5G şebeke kurulumlarını sübvansetme planlarını yeniden hayata geçirmiştir.
- ABD Federal İletişim Komisyonu'nun (FCC), spektrum açık artırması yapma yetkisinin sona ermesinden bu yana bir yıl geçmiştir.
- Yakın zamanda yapılan bir mahkemede Air Canada, yapay zekâlı bir sohbet robotundan yararlandığı için müşteriye yanlış tavsiye vermektan sorumlu olmadığını iddia etmeye çalışmıştır.
- 2017-2023 döneminde ekonomik göstergelere dayalı olarak ve diğer seçilmiş AB devletleriyle, Yunanistan mobil telefon pazarının karşılaştırmalı bir değerlendirmesi, Yunanistan Elektronik İletişim ve Posta Kurumu EETT tarafından İsveçli TEFFICIENT (<https://tefficient.com/>) şirketi ile işbirliği içinde gerçekleştirilmiştir.
- Azercell, "Bağlantıyı Kolaylaştırmak, Hayatları Güçlendirmek" stratejik hedefini izleyerek, iş dünyasında iletişimi geliştirmek için "Mobil Ekip Yönetimi" çözümünü tanıtmıştır.
- Azercell'in genel sponsorluğunda ve Nahçıvan Devlet Üniversitesi ortaklığında "Robotex Türkiye" bölgesel yarışmaları 2-3 Mart 2024 tarihlerinde Bakü'de gerçekleşmiştir.
- Çin'de 6G kablosuz teknolojisinin araştırılma ve geliştirilmesinin hızlandırılacağı ve yeni sanayileşmeyi teşvik etmek için yapay zekadan yararlanılmak üzere bir "yapay zeka artı" girişiminin başlatılacağı ifade edilmiştir.
- Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı, Şubat ayı sonu itibariyle Çin'in toplam mobil abone sayısının 1.75 milyar olduğunu, 5G mobil abone sayısının ise 851 milyona ulaştığını belirtmiştir.

- Endonezya Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı Posta ve Bilgi Yönetimi Genel Müdürü 7 Mart'ta Batı Java'nın Bekasi Cikarang kentinde Endonezya'nın ilk 5G Akıllı Deposu ve 5G Yenilikçi Merkezi'nin açılışına katılmıştır.
- Filipinler'in yeni denizaltı kablo ağının, ülkenin en ücra adalarında bile internet bağlantısını güçlendirmesi ve çağrı merkezi operatörlerinin büyük şehirlerin dışına çıkararak ekonomiye destek vermesine olanak sağlaması beklenmektedir.
- Yeni bir cihaz satın alırken mobil işletmecilerini değiştiren Güney Koreli tüketiciler, 14 Mart 2024 tarihinden itibaren mevcut sübvansiyon ve teşviklere ek olarak 500.000 won'a (380 \$) kadar ek destek fonu almaya hak kazanacaktır.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI), ülkedeki Mobil Numara Taşınabilirliği (MNP) için düzenleyici çerçeveyi ortaya koyan 2024 Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği (dokuzuncu değişiklik) yönetmeliklerini yayımlamıştır.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI), 04 - 08 Mart 2024 tarihleri arasında Yeni Delhi'de "Politika, Düzenleme ve Geliştirme Alanlarında Kapasite Geliştirme ve En İyi Uygulamaların Paylaşımı" konulu 5 günlük bir Uluslararası eğitim programı düzenlemiştir.
- Japon hükümeti, ülkenin en büyük telekomünikasyon şirketi NTT'nin 40 yıl önce ilk kez yarı-özelleştirildiği dönemde uygulanan düzenleyici kontrolleri gözden geçirecek bir yasa tasarısını onaylamıştır.
- Kuveyt Telekomünikasyon Şirketi (STC) ile Huawei, İspanya Barcelona'da düzenlenen Mobil Dünya konferansı 2024 (MWC, Mobile World Conference) sırasında, 5.5G stratejik işbirliğinin ve elde edilecek ticari gelirin artırılmasına ilişkin bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır.

- Malezya İletişim Bakanı, hükümetin geniş bant altyapısını iyileştirmeye yönelik Ulusal Dijital Ağ (JENDELA) programının 2025 yılının sonuna kadar tamamlanma yolunda olduğunu ve sürecin büyük bir kısmının tamamlandığını açıklamıştır.
- Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA'nın; ülkedeki teknoloji yetenek havuzunu genişletmek ve seviyesini yükseltmek için yapay zeka odaklı eğitim ve kariyer geliştirme programlarına yatırım yaptığı belirtilmektedir.
- Suudi Mobily, pazarlama danışmanlığı Brand Finance tarafından 2024 yılında Orta Doğu'da telekomünikasyon sektöründe en hızlı büyüyen firma olarak gösterilmiştir.
- Tayland Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu NBTC, True ve Dtac'in son birleşmelerinden sonra yapılan denetlemeye yönelik ilerlemesini, ağ kalitesi ve fiyatları içerecek şekilde ayrıntılı olarak yedi gün içinde rapor etmesini istemiştir.
- Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu ICASA, 2016 Son Kullanıcı ve Abone Hizmet Şartı (EUSSC) yönetmeliklerinde yapılacak değişiklik tasarımları hakkında paydaşları görüş bildirmeye davet etmekte olup bu taslak ile tüketiciyi koruma hükümlerinin iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.
- Telkom Kenya, üç ayda 700.000'den fazla aboneyi kaybetmiştir ve bu da şirketin yakın geçmişte yaşadığı düşüşü hızlandırmıştır.
- Mısır İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, Telecom Egypt, Hintli ağ firması TEJAS ile bir mutabakat zaptı (MoU) imzalamıştır.
- Mısır'da Bakanlar Kurulu tarafından yapılan açıklamaya göre, Orta Doğu'daki deniz kabloları operatörlerinden biri olan devlet şirketi Telecom Egypt ile deniz

kabloları altyapısı alanında öncü bir Avrupa şirketi olan EXA Infrastructure, uluslararası veri trafiğini birleştirmek üzere bir anlaşma imzalamıştır.

- Mısır'daki uydu genişbant hizmetlerini geliştirmek için Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinin önde gelen uydu operatörlerinden Nilesat, Hughes Network Systems'ın Jupiter Sistemini seçtiğini açıklamıştır.
- Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA), tarafından yapılan bir araştırma, Luxottica'nın Kasım 2022 ile Mayıs 2023 arasında, işlevsel bir abonelikten çıkma özelliği olmadan müşterilere 91.231 pazarlama e-postası ile bu tür mesajlardan aboneliğini iptal eden müşterilere de 112.348 kısa mesaj ve e-posta gönderdiğini ortaya çıkarmıştır.
- Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA), resmi internet sitesinden yaptığı açıklama ile Sahte Ürün E-Postası Dolandırıcılığına ilişkin uyarıda bulunmuştur.
- Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ile Avrupa Konseyi arasında Siber Dayanışma Yasasına ilişkin yapılan anlaşmayı desteklediğini açıklamıştır.
- Avrupa Komisyonu, AliExpress'in risklerin yönetimi ve azaltılması, içeriklerin denetlenmesi, reklam ile öneri sistemlerinin şeffaflığına ilişkin alanlarda Dijital Hizmetler Yasası'nı (DSA) ihlal edip etmediğini değerlendirmek amacıyla resmi işlemler başlatmıştır.
- ENISA "2030 İçin Siber Güvenlik Tehditleri Öngörülerini" raporunu yayımlamıştır.
- 8. Siber Güvenlik Standardizasyon Konferansı, 5 Mart 2024 tarihinde Avrupa Standardizasyon Kuruluşları (ESO'lar), ETSI, CEN, CENELEC ve ENISA işbirliği ile gerçekleştirilmiştir.
- GSMA ve önde gelen Avrupalı mobil işletmeciler, Avrupa'nın mobil bağlantı sektörü için stratejik bir vizyonun ana hatlarını çizen "Avrupa'yı 2030'a Bağlamak: Avrupa için Mobil Endüstri Manifestosu" lansmanını duyurmuştur.

- GSMA tarafından hazırlanan 2024 Mobil Para Sektörü Raporu'nda, özellikle Batı Afrika'daki mobil para hizmetlerinde, kayıtlı hesapların son on yılda katlanarak arttığı açıklanmıştır.
- ITU'dan yapılan açıklamaya göre, Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir araştırma dünyadaki elektronik atıkların 2010 yılına göre %82 artarak 2022 yılında 62 milyon tona ulaştığını göstermiştir.
- Posta operatörleri arasındaki dijital gelişmişlik farkını kapatmaya ve küçük ada geliştirmekte olan ülkelerde (KAGÜ) sürdürülebilir büyümeyi teşvik etmeye odaklanan Mahé Bildirisi, 5-7 Mart tarihleri arasında Seyşeller'in Mahé adasında gerçekleşen ve KAGÜ'lerin dijitalleşme ve sürdürülebilir büyümesine odaklanan forumda kabul edilmiştir.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

AVRUPA KITASI

AVUSTURYA

Nüfusu:	9.142.465
Yüzölçümü:	83.879 km ²
Kişi Başına Gelir:	50,277 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (RTR)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.070.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.2

Spektrum Açık Artırması

A1 Grubunun Avusturya'daki bağlı kuruluşu A1 Telekom Avusturya, frekans açık artırmalarına katılarak 26 GHz spektrumundaki frekansların yanı sıra 3,5 GHz spektrumundaki ek bölgesel frekansları da elde etmiştir. Toplamda 7,2 milyon Euro'luk bir yatırımla A1, geleceğe yönelik 5G hizmetleri sağlama kapasitesini arttırmış ve Avusturya'da olağanüstü şebeke kalitesi sağlayıcısı olarak konumunu sağlamlaştırmıştır. A1, 26 GHz bandında 400 MHz'lik bir frekans edinmiştir. Bunlar özellikle endüstriyel uygulamalara uygun frekanslardır ve çok yüksek yerel iletim kapasiteleri sağlayabilmektedirler. A1 Grubu CEO'su Alejandro Plater, "Şu anda edindiğimiz frekanslarla gelecek için iyi bir donanıma sahibiz. Bunlar yeni hizmetlerin temelini oluşturuyor ve yeni 5G hizmetlerinin gelecekteki gelişmelerinin temelini atıyor" şeklinde açıklamada bulunmuştur. 2019'daki büyük 3.5 GHz spektrum müzayedesinde kazanılan spektruma ek olarak, A1 3.5 GHz bandında dört bölgede ek frekanslar satın almıştır. Sonuç olarak A1 Avusturya artık bölgeye bağlı olarak 3,5 GHz bandında 100 ila 180 MHz arasında değişen frekansları elinde tutmaktadır.¹

¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.marketscreener.com/quote/stock/TELEKOM-AUSTRIA-AG-6492023/news/Telekom-Austria-A1-Group-acquires-frequencies-in-the-26-GHz-spectrum-auction-in-Austria-46289177/> adresinden ulaşılabilmektedir.

ÇEKYA

Nüfusu:	10.763.853
Yüzölçümü:	78.871 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	41.228 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Çekya Telekomünikasyon Ofisi (CTO)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.101.360
Sabit Şebeke Abonesi:	1.494.175
İnternet Kullanım Oranı(%):	87

Çek Cumhuriyeti'nin, Genişbant Projeleri İçin AB Fonlarını Güvence Altına Alması

Çek Cumhuriyeti'nin telekom pazarı, Deutsche Telekom, Telefónica ve Vodafone gibi bölgesel önemli telekom şirketlerinden yatırımlarını çekmiştir. Son yıllarda, işletmeciler ekonomik avantaj sağlamak amacıyla varlıklarını birleştirme yoluna gitmiş ve örgütsel değişiklikler yaşanmıştır. O2 Çek Cumhuriyeti, tüm segmentlerde hala baskın telekom işletmecisi konumundadır. Mart 2022'de, PPF Telco (O2 Slovakya dahil) şirketinin tüm hisselerini, yeni kurulan PPF Comco holding şirketine satmıştır. Bir sonraki ayda, PPF Telco, ana şirketi olan PPF Grubu'na 1 Avro karşılığında satılmıştır.

O2 Çek Cumhuriyeti'nin pazar gücüne rağmen, özellikle mobil sektörde etkili bir rekabet bulunmaktadır. Diğer Avrupa pazarlarında olduğu gibi, Çek Cumhuriyeti'ndeki telekom işletmecileri, sabit ve mobil hizmetlerin tüm hizmetlerini sunarak çok hizmetli sağlayıcılara dönüşmüştür.

Mobil sektör, regülatörün Kasım 2020'de gerçekleştirdiği çok bantlı açık artırmada yeni bir pazar oyuncusunun girişini kolaylaştırmak için spektrum sağlamasına rağmen üç ana mobil işletmecisi arasında yoğunlaşmış durumdadır. Açık artırma, lisans sahiplerinin 5G şebekelerinin kapsamını genişletmelerine olanak tanımıştır. Bu süreç aynı zamanda 3G şebekelerini kapatmalarına ve 5G ve LTE kullanımı için spektrumunu yeniden düzenlemelerine yardımcı olmuştur. Pazardaki ve düzenleyici ortamdaki

gelişmeleri kapsayan bu rapor, Çek Cumhuriyeti'nin gelişen sabit hattelekom pazarına ilişkin bilgiler sunmakta, en son sektör istatistiklerini, başlıca operatörlerin profillerini ve konuşlandırılmış altyapının bir değerlendirmesini içermektedir. Ayrıca, mobil pazarı da ele alarak, mobil şebeke operatörlerinin genel bir değerlendirmesini ve teknoloji ve düzenleme konularındaki gelişmeleri sunmaktadır.

Pazar ve şirket istatistiklerinin çeşitli özellikleri hem mobil ses hem de veri pazarlarının durumu hakkında bilgiler sağlamak ve ana şebeke oyuncularının performansını ve stratejilerini değerlendirmektedir. Raporda ayrıca sabit ve sabit kablosuz genişbant sektörleri incelenmekte, kilit oyuncular detaylandırılmakta, erişim platformları ve pazar trendleri değerlendirilmekte ve genişbant abone tahminleri sunulmaktadır.²

²Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.budde.com.au/Research/Czech-Republic-Telecoms-Mobile-and-Broadband-Statistics-and-Analyses> adresinden ulaşılabilir.

DANİMARKA

Nüfusu:	5.837.213
Yüzölçümü:	43.094 km ²
Kişi Başına Gelir:	58.439 Dolar
Düzenleyici Kurum:	Danimarka Enerji Ajansı (DAE)
Mobil Şebeke Abonesi:	7,24 milyon abone
Sabit Şebeke Abonesi:	2,6 milyon abone
İnternet Kullanım Oranı (%):	98

Şirket Birleşmesi Hakkında Karar

Danimarka Ulusal Rekabet Kurumu (NCA), Danimarkalı işletmeci Telia'nın Danimarka operasyonlarının (Telia DK), enerji ve telekomünikasyon şirketi Norlys tarafından satın alınmasına şartlı olarak izin vermiştir. Norlys Danimarka'nın ikinci büyük sabit genişbant internet sağlayıcısı, Telia DK ise ülkenin dört mobil ağ operatöründen biri olma özelliği taşımaktadır.

İlk aşama birleşme incelemesinin ardından, NCA'nın temel rekabet endişesi, birleşmenin Norlys'in fiber ağına toptan erişimi kısıtlayarak perakende sabit genişbant pazarındaki rakiplerini devre dışı bırakma teşvikini artırabileceğiydi. Zira Norlys'in perakende sabit genişbant müşterilerine perakende mobil telekomünikasyon hizmetlerini sunma fırsatı, bu tür bir giriş engelleme stratejisini şirket için öncekinden daha karlı hale getirecektir.

Norlys, bazı coğrafi bölgelerde şebekesine makul ve ayrımcı olmayan koşullarda erişim sunma konusunda bağlayıcı taahhütlerde bulunmuş olsa da NCA, geri kalan bölgelerde önemli rekabet zararına neden olabileceğini ön değerlendirmeye tabi tutmuştur. NCA'nın rekabet endişelerini gidermek için Norlys, tüm şebekesine makul ve ayrımcı olmayan koşullarda erişim sunmayı taahhüt etmiştir.³

³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/client/site/documents/CLCLDK20240002> adresinden ulaşılabilmektedir.

FRANSA

Nüfusu:	67.422.241
Yüzölçümü:	543.940 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	49.492 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ARCEP
Mobil Şebeke Abonesi:	72.751.000
Sabit Şebeke Abonesi:	37.759.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86,10

Google'ın Fransa'da Basın Yayıncılarına Karşı Suistimalde Bulunduğu İddiası

Fransız ulusal rekabet otoritesi (NCA) Google'ı, basın yayıncılarının komşu hakları olarak adlandırılan haklarıyla bağlantılı olarak Fransız çevrimiçi genel arama pazarındaki hakim konumunu kötüye kullanma olasılığını sona erdirmek için şirketin 2022 yılında verdiği taahhütlere uymadığı gerekçesiyle 250 milyon Avro para cezasına çarptırmıştır.

NCA şunu beyan etmiştir: Bu ihlaller, Komşu Haklar Yasası'ndan kaynaklanan ve yayıncıların ve basın ajanslarının komşu hakları için Google ile dengeli ve tarafsız bir çerçevede ücret pazarlığı yapabilmelerini sağlamayı amaçlayan taahhüt kararıyla izlenen hedefe zarar vermiştir.

İhlallerden bazıları, yayıncıların içeriklerinin Google'ın yapay zeka (AI) sohbet robotu Bard (daha sonra Gemini olarak yeniden adlandırıldı) tarafından kullanılmasıyla ilgiliydi.

Dava, Google'ın 2019 yılında basın yayıncılarının ve haber ajanslarının yeni kodlanan komşu haklarla korunan içeriklerini, şirkete ücretsiz olarak lisanslanmadığı sürece listelemeyeceğini duyurmasından kaynaklanmıştır.

Şikayetlerin ardından NCA, şirketin davranışının basın sektörüne verdiği acil ve ciddi zararı önlemek için Google'a geçici tedbirler uygulamıştır.

NCA daha sonra Google'ı geçici tedbirlere uymadığı için 500 milyon Avro para cezasına çarptırılmış ve şirkete ek emirler vermiştir. 2022 yılında Google ve NCA, önceki NCA kararlarındaki unsurları da içeren ayrıntılı taahhütlerle davayı çözüme kavuşturmuştur.

Basın yayıncıları için ücretlendirme konusu diğer yargı alanlarında da ortaya çıkmıştır. 2021 yılında Avustralya, Google ve Facebook gibi dijital platformlar ile Avustralyalı haber işletmeleri arasındaki pazarlık gücü dengesizliklerini ele alan Haber Medyası ve Dijital Platformlar Zorunlu Pazarlık Kanunu'nu kabul etmiştir.

Google da 2022 yılında, Alman NCA'nın Google'ın News Showcase hizmetiyle (Dava) ilgili rekabet endişelerini gidermek için önlemler almıştır.⁴

⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/client/site/documents-/CLCLFR20240003> adresinden ulaşılabilir.

HOLLANDA

Nüfusu:	17.000.000
Yüzölçümü:	41.543 km2
Kişi Başına Gelir:	52,367 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Piyasa ve Tüketici Kurumu (ACM)
Mobil Şebeke Abonesi:	17.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.500.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

ACM 2023 Yıllık Raporu

Hollanda Tüketiciler ve Piyasalar Otoritesi (ACM) kendisini yeni bir gözetim biçimine hazırlamaktadır. Bunu, çevrimiçi platformlar ve çevrimiçi hizmet sağlayıcıları için bir dizi yeni Avrupa yasasının yürürlüğe girmesinin ardından yapmaktadır. Örneğin ACM, 2023 yılında Dijital Hizmetler Yasası'nın yürürlüğe girmesi için hazırlıklara başlamıştır. Bu kanun, işletmelerin piyasaların iyi işlemlerini sağlama konusunda da kendilerine ait bir sorumluluğa sahip olduklarını öngörmektedir. ACM, çevrimiçi platformların iç süreçlerini, sorumluluklarını gerçekten alabilecek şekilde organize etmelerini sağlamaktadır. Bu tür gözetim ACM'nin görevlerinin giderek artan bir parçasıdır.

ACM Yönetim Kurulu Başkanı Martijn Snoep "Çevremizdeki dünya hızla değişiyor ve bu durum, düzenleyici olarak biz de dahil olmak üzere tüm piyasa katılımcılarına talepler yüklüyor. Yeni mevzuat, yeni uygulama stratejileri ve yeni çalışma yöntemleri gerektirmektedir. Süreç gözetimi, işletmelerin piyasa davranışlarını hedefleyen geleneksel gözetimden farklı bir yaklaşım gerektirir. Düzenlemeye tabi işletmelerle, iş süreçlerinin organizasyonu ve uyumluluk programlarına ilişkin iç görüşler hakkında periyodik görüşmeleri düşünün. Bu şekilde güvenli bir çevrimiçi ortam oluşturulmasınayardımcı olabiliyoruz." ifadelerini kullanmıştır.

ACM, olağan görevlerinin yanı sıra 2023'te üç temel önceliğe odaklanmıştır: enerji geçişi, dijital ekonomi ve sürdürülebilirlik geçişi. Bu kapsamda yapılan bazı çalışmalar şu şekildedir:

- Düzenleyici kurum olarak ACM, Dijital Hizmetler Yasası ve Dijital Piyasalar Yasası gibi yeni dijital mevzuatın uygulanması için hazırlıklara başlamıştır.
- ACM, Apple'ın Appstore'daki arkadaşlık uygulaması sağlayıcılarına haksız koşullar uyguladığı gerekçesiyle daha önce verilen ve periyodik ceza  demelerine tabi olan karara karşı itirazlarını reddetmiştir.
- Sistem işletmecilerinin şebekeye erişim izni verirken önemli sosyal projelere öncelik vermesine izin verilmiştir. 2023 yılında yapılan bir iştişare, ACM'nin önerisinin geniş bir destek bulduğunu göstermiştir.⁵

⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.acm.nl/en/publications/2023-acm-annual-report-new-rules-and-duties-call-new-form-oversight> adresinden ulaşılabilmektedir.

İNGİLTERE

Nüfusu:	66.900.000
Yüzölçümü:	242.495 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	46.371 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	86.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	29.800.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	97,8

1.Kolay İnternet Hizmeti İşletmecisine Değişimine Erteleme

İngiliz düzenleyici kurumu OFCOM, daha önce 14 Mart 2024 olarak belirlenen, abonelerin sabit internet şirketlerini daha kolay değiştirmelerine yönelik uygulamanın, bu konudaki teknik çözümü geliştiren firma kaynaklı olarak 12 Eylül'e ertelendiğini duyurmuştur. OFCOM abonelerin zararına olan bu durum hakkında konuyu takip ederek gerektiğinden ilgili işletmeciler hakkında soruşturma açılabileceğini belirtmiştir⁶.

2.Acil Yardım Hizmetlerine Erişim Hakkında Soruşturma

OFCOM, geçen yıl Ekim ve Kasım aylarında 999 üzerinden sunulan acil yardım çağrı hizmetlerine kurumsal müşterilerinin erişiminde yaşanan sorunlar nedeni ile Vonage şirketi (bulut haberleşme hizmetleri sunmaktadır) hakkında soruşturma başlattığını duyurmuştur⁷.

3.Sosyal Medyadan Haberlere Erişim

OFCOM, yapılan bir araştırmanın sonuçlarını yayınlayarak Birleşik Krallık'taki yetişkinlerin neredeyse üçte ikisinin (%64) haberlere erişmek için Meta şirketinin sahip

⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/enforcement-programme-into-failed-implementation-of-one-touch-switch> adresinden ulaşılabilir.

⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/investigation-into-vonage-over-999-access> adresinden ulaşılabilir.

olduğu Facebook ve Instagram'daki çevrimiçi araçları kullandığını, Meta'nın BBC ve ITV'nin ardından en popüler üçüncü haber kaynağı olduğunu, gençlerin (16-24 yaş) ise %71'inin haberleri sosyal medyadan aldığını belirtmiştir. Ayrıca aynı araştırmaya göre haber başlığının sosyal medya sıralamasında üstlerde olması görülme ihtimalini 4,5 kat, hatırlanma ihtimalini ise 7 kat artırmaktadır ⁸.

4.2024-25 Ofcom İş Planı

OFCOM, 2024-2025 iş planını açıklamıştır. Bu planda öncelikler geçmiş yıllarla benzer şekilde belirlenmiştir. Plana göre OFCOM'un öncelikleri şu şekildedir ⁹:

- Güvenebileceğimiz internet - herkes için, her yerde hızlı, güvenilir ve uygun fiyatlı bağlantılar ve hizmetler sağlamak,
- Güvendiğimiz ve değer verdiğimiz medya - yüksek kaliteli içerik sunmaları için geniş bir medya yelpazesini desteklemek ve ifade özgürlüğünün güvence altına alınmasını sağlarken izleyicileri korumak,
- Çevrimiçi ortamda daha güvenli bir yaşam - platformların kullanıcıları için daha güvenli olması için yeni çevrimiçi güvenlik rejimi uygulamak,
- Daha büyük bir ekonomide kablosuz hizmetlerin etkinleştirilmesi - spektrumun verimli kullanımının sağlanması ve ekonomi genelinde büyümenin desteklenmesidir.

⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/influence-of-social-media-gateways-to-news> adresinden ulaşılabilir.

⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/ofcom-publishes-its-plan-of-work-for-202425> adresinden ulaşılabilir.

İRLANDA

Nüfusu:	5.078.678
Yüzölçümü:	70.273 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	112.247,71 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	İletişim Düzenleme Komisyonu (ComReg)
Mobil Şebeke Abonesi:	5.737.223
Sabit Şebeke Abonesi:	1.202.282
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

Düzenleyici Kuruma Rekabet Endişeleri Nedeniyle Eircom Verilerini Arama İzni

ComReg, 2023 yılında Eircom'un tesislerinde habersiz bir arama yapmış ve soruşturmanın bir parçası olarak materyallere el koymuştur. Yüksek Mahkeme, iletişim düzenleme kurumuna, şirketin pazar rekabeti yükümlülüklerine uyup uymadığına ilişkin soruşturmanın bir parçası olarak Eircom'dan ele geçirilen veriler üzerinde arama yapması talimatını vermiştir.

ComReg, şirketin toptan satış müşterileri, yani Sky gibi diğer hizmet sağlayıcıları, tarafından evlere/iş yerlerine fiber erişimine yönelik önerilen indirim planının ayrıntılarını yayınlamasının ardından, Eir olarak ticaret yapan Eircom hakkında bir soruşturma başlatmıştır. ComReg, bu planın düzenleyici gerekliliklerini karşılamadığını ve bunun rekabet üzerinde oluşturacağı etkiden endişe duyduğunu açıklamıştır.

Piyasanın hakim hizmet sağlayıcısı olan Eircom indirim planını geri çekmiştir ancak ComReg, Eircom'un, plan gözlemci tarafından onaylanmadan önce önerilen indirim programları hakkında diğer işletmecilerle görüşmelerde bulunmasından endişe duymaya devam etmektedir.

Sonuç olarak ComReg, geçen yıl 31 Mayıs ile 2 Haziran tarihleri arasında üç gün boyunca Eircom tesislerinde habersiz bir arama gerçekleştirmiş ve şirketin bazı dijital

verilerine el koymuştur. ComReg daha sonra Yüksek Mahkeme'ye başvurarak ele geçirilen verilerden ayrıcalıklı ve ilgisiz/özel bilgilerin ortadan kaldırılmasına yönelik önerdiği aşamalı planını onaylamasını istemiştir.

Eircom, ComReg'in ayrıcalıklı veya ilgisiz bilgileri kaldırmak için elektronik anahtar kelime araması yapması durumunda, ComReg'in muhtemelen Eircom'un ayrıcalıklı veya özel/gizli bilgilerine erişebileceğini savunmuştur. Eircom, bu durumun, bilgilerin gizliliğinin kanunun gerektirdiği şekilde "korunmayacağı" anlamına geleceğini söylemiştir. Bu nedenle, Eircom'un kendisinin arama yapması ve ayrıcalıklı/ilgisiz bilgilerin çıkarıldığı hassas verileri ComReg'e sunması gerektiğini savunmuştur. Ancak ComReg aynı fikirde değildir.

Eircom ayrıca imtiyazlı belgeleri yazan veya bu belgelerde yer alan belirli avukatlar ve personel ile ilgili olanlar dışında yapılması gereken elektronik kelime aramalarının formatı hakkında ComReg'e herhangi bir görüşte bulunmayı da reddetmiştir. Eircom, soruşturmanın kapsamının yeterince açık olmadığına inandiğı için bunu yaptđını açıklamıştır.

Mahkemece verilen kararda Sayın Yargıç Michael Twomey, aramayı ComReg'in yürütmesi gerektiğini söylemiştir. Aksi takdirde, düzenlenen bir kuruluşa yönelik soruşturmanın bir parçası olarak bir düzenleyici tarafından arama ve el koyma yetkilerinin asıl amacının baltalanacağını belirtmiştir. Mahkeme ComReg tarafından önerilen ve yapılan birkaç küçük değişlikle ele geçirilen verilerden ayrıcalıklı ve ilgisiz materyalleri ortadan kaldırmak için tasarlanmış bir elektronik kelime aramasının kullanılmasını içeren bir planı da onaylamıştır.¹⁰

¹⁰ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <https://www.irishtimes.com/business/2024/02/02/communications-regulator-cleared-to-search-eircom-data/> adresinden ulaşılabilmektedir.

İSPANYA

Nüfusu:	47.615.034
Yüzölçümü:	505.990 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	30.104 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Piyasa ve Rekabet Komisyonu (CNMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	56.896.715
Sabit Şebeke Abonesi:	19.060.635
İnternet Kullanım Oranı (%):	93,90

1. Telekomünikasyon Şirketlerinin Perakende Ciroosu

2023 yılı, konsolide olmayan bazda dört çeyreğin toplamı olarak, 2022 yılına çok benzer perakende gelirleriyle kapanırken, operatörler arası gelirler %4 oranında azalmıştır. 2023'ün dördüncü çeyreğinde perakende hizmetlerinden elde edilen gelirler 6,125 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. Movistar, Vodafone ve Orange bu çeyrekte sektörün perakende gelirlerinin %68,6'sını oluştururken, bu oran 2022'nin 4. çeyreğine kıyasla %2,4 puan daha düşüktür.

Movistar'ın gelirleri 2022'nin 4. çeyreğine göre daha düşükken, Vodafone, Orange ve Grupo Másmovil'in gelirleri bir yıl öncesine göre daha yüksektir. Yeni nesil şebekelere (NGA) toplam kurulu erişim sayısı 88,1 milyona ulaşarak bir yıl öncesine göre yaklaşık %8,2 artış göstermiştir. Büyüyen tek erişim, bir önceki yıla göre 6,5 milyon daha fazla olan 79,7 milyon erişimle eve kadar fiber (FTTH) olmuştur.

2023 yılı sonu itibarıyla toplam genişbant hatlarının %85,9'u fiberdir. 18,2 milyon aktif sabit genişbantbağlantısının 17,3 milyonu 30 Mbps veya daha yüksek sözleşmeli hıza sahip olup Aralık 2022'ye göre 1,5 milyon daha fazladır. Bu 17,3 milyon hattın %99,6'sı 100 Mbps veya daha yüksek sözleşmeli hıza sahiptir.

Aralık 2023'te sabit genişbant hatlarının %71,7'si Movistar, Orange ve MASMOVIL Group'a ait olup; bu oran bir yıl öncesine göre yüzde 3,8 puan daha düşüktür. Mobil hatların toplamı 61 milyon olup, bunların %86,7'si internet bağlantısına sahiptir.

Movistar, Orange ve Vodafone mobil hatların %69'unu oluştururken, bu oran bir yıl öncesine göre 1,6 puan daha azdır.¹¹

2. Eve Kadar Fiber (FTTH) Hatlarının 15 Milyonu Aşması

2024 yılı 101.869 yeni Eve Kadar Fiber (FTTH) hattı ile başlamış ve toplam 14,9 milyonun üzerine çıkmıştır. CNMC Data'da yayınlanan son verilere göre Movistar toplamın %35,9'unu oluşturmuştur. Yıllık bazda, Ocak 2023'e kıyasla, DSL teknolojisine sahip 0,4 milyon hat kaybına karşılık 1,1 milyon FTTH hattı artışı olmuştur. Toplam hat sayısının %75,4'ü Movistar, Orange ve MASMOVIL Group'ta yoğunlaşmaktadır.

Mobil telefon Ocak ayında 27.465 hat kaybetmiş ve ayı 59,53 milyon hatla kapatmıştır. Movistar, Vodafone ve Orange pazardaki toplam mobil hat sayısının %70,5'ini oluşturmuştur. 501.877 mobil numara operatör değiştirmiş olup 2023'ün aynı ayına kıyasla mobil numara değişikliği %5,3 artış göstermiştir.

Genişbantlı mobil ses hatları Ocak 2024'te toplam 51,56 milyon hat ile 2023'ün aynı ayına göre %1,7 daha fazla gerçekleşmiştir. Ocak ayında 29.883 sabit hat bulunmaktadır. Bir önceki yılın aynı ayına göre %0,4 artışla toplam 114.703 sabit numara taşınmıştır.¹²

¹¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cnmc.es/prensa/trimestral-4T23-telecos-20240322> adresinden ulaşılabilir.

¹² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cnmc.es/prensa/datos-telecos-mensual-enero-20240315> adresinden ulaşılabilir.

İSVEÇ

Nüfusu:	10.377.781
Yüzölçümü:	449.964 km ²
Kişi Başına Gelir:	55.566 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Posta ve Telekom Ajansı (PTS)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.015.553
Sabit Şebeke Abonesi:	1.261.073
İnternet Kullanım Oranı (%):	88,31

Ericson Küçülme Adımları

Mobil şebeke pazarında yaşanan sıkıntılar nedeniyle İsveçli telekomünikasyon devi Ericsson, kendi ülkesinde yaklaşık 1.200 çalışanını işten çıkaracağını duyurmuştur.

189 milyar dolarlık şirket yaptığı açıklamada, "müşterilerin temkinli davranmaya devam etmesi nedeniyle pazar hacminin daha da daralmasının" bir sonucu olarak ortaya çıkan işten çıkarmalarla ilgili olarak "sendikalarla görüşmelere başladığını" belirtmiştir.

Ericsson, "Düşük hacimlerin yönetilmesine paralel olarak, Ericsson İsveç'te önerilen personel azaltımlarını duyuruyor" şeklinde açıklama yapmıştır. "Bu önlem, Ericsson'un teknoloji liderliği için kritik öneme sahip yatırımları sürdürürken, personel sayısını azaltmak da dahil olmak üzere maliyet pozisyonunu iyileştirmeye yönelik küresel girişimlerinin bir parçasıdır. Operasyonel verimliliği artırmaya yönelik girişimler 2024 yılında devam edecek ancak ayrıca duyurulmayacaktır" denilmiştir.

İşten çıkarmalar, Ericsson'un 16 Nisan'da açıklayacağı ve analistlerin bir önceki yıla göre %50 düşüşle hisse başına 4 sent kazanç açıklamasını bekledikleri ilk çeyrek açıklamasından önce gelmiştir. Gelirlerin ise 2023'ün ilk çeyreğine kıyasla yaklaşık %11'lik bir düşüşle 5.3 milyar dolar olması beklenmektedir.

Ericsson sözcüsü Ralf Bagner İsveç Televizyonuna yaptığı açıklamada, ilgili dört sendika ile "kendi hızlarında" yürütülecek müzakereler için herhangi bir zaman çizelgesi bulunmadığını belirterek, işten çıkarmaların nerede başlatılacağı konusunda daha fazla ayrıntı veremeyeceğini söylemiştir.

Şirketin açıkladığı bilgilere göre, 1876 yılında kurulan Ericsson, yaklaşık 14.000'i İsveç'te olmak üzere dünya çapında yaklaşık 100.000 çalışana sahiptir. Raporlar, son on yılda LTE teknolojisinde dünyanın en büyük tedarikçisi olarak ortaya çıktığını ve dünya çapında LTE sistemleri şebekeleri aracılığıyla baskın bir pazar payına sahip olduğunu göstermektedir.

Analistlere göre, Ericsson şimdi 5G sistem geliştirmeye odaklanmakta ve kendisini pazar lideri olarak konumlandırmak için çalışmalar başlatmıştır. Mart ayı itibariyle, dünya genelinde 67 ülkeye yayılan 158 canlı 5G şebekesine sahiptir.¹³

¹³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.upi.com/Top_News/World-News/2024/03/25/-Mobilenetworking-giant-Ericsson-lay-off-1200-workers-Sweden/8581711390478/ adresinden ulaşılabilir.

İSVİÇRE

Nüfusu:	8.796.669
Yüzölçümü:	41.285 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	89.349 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	BAKOM-OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	10.586.481
Sabit Şebeke Abonesi:	4.330.800
İnternet Kullanım Oranı(%):	98

1. Vodafone'un İtalya Birimini Swisscom'a Satması

İngiliz telekom devi Vodafone yaptığı açıklamada, İsviçre'nin ana siyasi partisi tarafından eleştirilen bir nakit anlaşmasıyla İtalyan birimini sekiz milyar Avroya (8,7 milyar dolar) Swisscom'a satmayı kabul ettiğini duyurmuştur.

Duyurunun ardından iki şirketin hisseleri yükselirken, aşırı sağcı İsviçre Halk Partisi (UDC), Swisscom'un Almanya, Macaristan ve Malezya'daki ağır kayıplarının ardından yeniden yurtdışına yatırım yapmanın "en yüksek derecede sorumsuzluk" olduğunu söylemiştir. UDC, Swisscom'un ana hissedarı olarak federal hükümetin stratejisinin "yabancı maceraları yasaklamak" olması gerektiğini söylerken hükümet operasyona yeşil ışık yakmıştır.

İngiliz grup, toplamda 12 milyar Avro'yu bulan İtalyan ve İspanyol işletmelerinin satışının ardından hissedarlarına dört milyar Avro iade etmeyi planladığını açıklamıştır. Swisscom ayrıca yatırımcıları ödüllendireceğini ve 2023'te 22 frank olan temettüyü 2026'da ödenecek 26 İsviçre frankına (29 \$) yükselteceğini ve Vodafone Italia'yı 2007 yılında satın aldığı kendi İtalyan iştiraki Fastweb ile birleştireceğini belirtmiştir. Vodafone CEO'su Margherita Della Valle, Swisscom ile yapılan anlaşmanın "Avrupa operasyonlarımızın yeniden şekillendirilmesinde üçüncü ve son adım" olduğunu söylemiştir. Swisscom'un Vodafone İtalya'yı satın alması ve İtalyan iştiraki Fastweb ile birleştirmesinin Avrupa'nın en zorlu telekomünikasyon pazarında güçlü bir rakip olacağı öngörülmektedir.

2025'in ilk çeyreğinde tamamlanması beklenen işlem nakit olarak ödeneceği ve borçla finanse edileceği bildirilmiştir. Vodafone hisseleri Londra'da yüzde altıdan fazla artarken, Swisscom İsviçre borsasında yaklaşık yüzde beş yükselmiştir.¹⁴

2. SWISSto12'nin Genişlemeye Devam Etmesi

Avrupa'nın hızlı büyüyen havacılık şirketlerinden biri ve önde gelen uydu ve Radyo Frekansı ürünleri üreticisi olan SWISSto12, küresel genişlemesini sürdürdüğünü duyurmuştur. Şirket, İsviçre'deki genel merkezinde ek üretim alanı sağlayarak mevcut tesisinin büyüklüğünü 5.700m²'ye çıkarmıştır. Buna ek olarak SWISSto12, büyüyen ekibine birkaç yeni Satcom mühendislik uzmanını da dahil etmiştir. 2024 yılının başından bu yana %25'lik bir artışla İsviçre, Avrupa ve ABD'deki tesislerinde 125'in üzerinde çalışan sayısına ulaşmıştır.

Kısa süre önce dünyanın "En Sıcak 10 Uydu Şirketi "nden biri olarak seçilen şirketin 2023 yılının 4. çeyreğinde Radyo Frekansı alt sistemleri ve HummingSat uyduları için önde gelen uydu işletmecileri Inmarsat (Viasat) ve Intelsat da dahil olmak üzere 200 milyon Avro'nun üzerinde müşteri siparişi aldığını duyurmasının ardından gelmiştir. Sektörün deneyimli isimlerinden Peter Bach Andersen, Kasım 2023'te Danimarka'daki meslektaşlarıyla birlikte SWISSto12 ekibiyle çalışmaya başlamıştır. Peter Bach Andersen daha önce Danimarka Kongens Lyngby'deki Cobham Satcom'da on bir yıl çalışmış ve burada yeni RF, Mikrodalga ve Anten teknolojilerinin geliştirilmesine liderlik etmiştir. SWISSto12'in, 18-21 Mart 2024 tarihleri arasında Washington DC'de düzenlenecek olan Satellite 2024 fuarında #1408 numaralı standta yer alacağı belirtilmiştir.¹⁵

¹⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.france24.com/en/live-news/20240315-vodafone-sells-italian-unit-to-swisscom-for-8-bn-euros> adresinden ulaşılabilir.

¹⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://finance.yahoo.com/news/swisst12-continues-expansion-growing-team-120000135.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xILmNvb-S8&guce_referrer_sig=AQAAAM24wrt99ygVKaX6uuxbqF2QHxwsad438cA0iTgaWrE6SDmrTsgJEi4Gd4OrL8Nifi_qNFjQOu51y_vGztEXwwwbtK25LyNVy9FTIfpk89yOdaYAapwTG1mXRDpyyDO36Y8_8tB8gf7XvErP-9vfLL91z3Le1d_S79t-4GeOajH adresinden ulaşılabilir.

İTALYA

Nüfusu:	58.983.000
Yüzölçümü:	301.338 km ²
Kişi Başına Gelir:	35.657 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	78.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	18.600.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84

1. İtalya'da Dijital Hizmetler Yasası Kuralları için Kamuoyu Görüşü Alma Süreci

İtalya'da Dijital Hizmet Koordinatörü olarak belirlenen yakınsama düzenleyicisi AGCOM, Dijital Hizmetler Yasası (DSA, Digital Services Act) kapsamında güvenilir işaretleyicileri sertifikalandırmak için izleyeceği prosedür konusunda 18 Mart 2024'e kadar süren bir kamuoyu görüşü alma süreci başlatmıştır.

Güvenilir işaretleyici, bir barındırma hizmeti sağlayıcısı tarafından çevrimiçi yasa dışı içerikle mücadele amacıyla özel uzmanlığa ve sorumluluklara sahip olduğu düşünülen kişi veya kuruluş anlamına gelmektedir. Taslak kurallara göre AGCOM, başvuru sahibi tarafından sağlanan bilgileri doğrulayacak ve (gerektiğinde) daha fazla bilgi isteyecektir. Başvuru sahiplerinin aşağıdakileri ispatlamak için (en azından) belgeleri sunmaları gerekecektir:

- Çevrimiçi platformların izlenmesine yönelik yasa dışı içerik ve bilgi (ve teknolojinin kullanılabilirliği) ile ilgili listelenen alanlardan birinde uzmanlık, kullanıcıların güvenliğini sağlamaya yönelik çabalar ve temel haklarının korunması;
- Karar vermede ve mali kaynaklarında bağımsızlık (yani, reklam da dahil olmak üzere platformlardan sağlanan finansman, toplam bütçenin "önemli olmayan bir kotası" olmalıdır);
- Görevlerini yerine getirecek insan kaynağı, teknik ve mali kaynaklar;
- Platformlara bildirim göndermede doğruluk.

Taslak kurallar, kamu kurumlarını, özel veya yarı kamu kuruluşlarını (örneğin, sektör dernekleri, sendikalar), STK'ları, bilgi doğrulama ağlarının üyelerini, ağları veya bireylerden oluşan dernekleri içeren başvuru sahiplerinin kapsamlı olmayan bir listesini sağlamaktadır. Sertifikasyon üç yıl sürecektir (yenilenebilir).

Taslak kurallar aynı zamanda artık kriterlere uymayan, faaliyetleri veya bağımsızlıkları hakkında AGCOM'a rapor vermeyen güvenilir işaretleyicilerin sertifikasyonunun iptal edilmesine ilişkin prosedürü de tanımlamaktadır. Taslak kurallara göre AGCOM, çevrimiçi bir platform tarafından sağlanan bilgiler nedeniyle güvenilir işaretleyici hakkında soruşturma başlattığında, güvenilir işaretleyicinin sertifikası askıya alınacaktır.¹⁶

2. İtalya'da Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Organları için Kamuoyu Görüşü Alma Süreci

İtalya'da Düzenleyici Kurum (AGCOM), Dijital Hizmetler Yasası (DSA, Digital Services Act) kapsamında alternatif uyuşmazlık çözümü organlarını da (ADR, alternative dispute resolution) sertifikalandırmak amacıyla izleyeceği prosedür konusunda 18 Mart 2024'e kadar süren bir kamuoyu görüşü alma süreci başlatmıştır.

Taslak kurallara göre, sertifikasyon en fazla 5 yıl süreyle (yenilenebilir) verilecek ancak AGCOM veya talep eden kuruluş daha kısa süreli bir sertifika verebilecek veya talep edebilecektir. Başvuru sahipleri, alternatif uyuşmazlık çözümü prosedürleri sağlayan herhangi bir (kamu veya özel) kuruluş olabilecektir. AGCOM, taslak kurallarda ayrıntıları verilen sürece göre sertifika verme (veya iptal etme) şartlarını doğrulayacaktır. Operasyonel şartlar ve ilgili belgeler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Taslak kurallar aynı zamanda raporlama yükümlülüklerini de belirlemekte ve AGCOM'un, sertifikalı ADR kuruluşlarının listesini, yeterlilik alanları ve mevcut dillerle birlikte kendi web sitesinde yayınlamasını öngörmektedir.

¹⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents/FLMEEP_20240017 adresinden ulaşılabilmektedir.

AGCOM 14 Şubat'ta İtalyan kullanıcıların araçlar tarafından DSA yükümlülüklerinin olası ihlalleri konusunda şikayette bulunma prosedürünü benimseme sürecini de başlatmıştır.

DSA Kapsamında ADR Kuruluşlarının Sertifikasyonu için Şartlar¹⁷

Sertifikasyon şartları	Açıklama
Tarafsızlık ve bağımsızlık (kuruluş ve üyelerinin platformlardan, kullanıcılardan ve güvenilir işaretleyicilerden)	Başvuru sahibi şunları açıklamalıdır: <ul style="list-style-type: none">• Organizasyon yapısı• Finansman modeli (platformlara uygulanan tarifeler, platformlardan ve özel kuruluşlardan sağlanan finansman, kamu finansmanı ve yatırımcılar dahil)• Karar vericilerin atanmasına (veya görevden alınmasına) ilişkin prosedürler ve ilgili politikalar (örneğin, çıkar çatışmalarına ilişkin)• Bağımsızlığın korunmasına ve değerlendirilmesine yönelik prosedürler
Bilirkişi görüşü	Başvuru sahibi aşağıdaki konularda bilgi vermelidir: <ul style="list-style-type: none">• ADR'deki önceki deneyimler ve yöneticilerin nitelikleri• Dilsel yeterlilik (belirtilen dil için)• Bir veya daha fazla yasa dışı içerik kategorisi veya çevrimiçi platform türüyle ilgili (karar vericilerin de dahil olduğu) özel yeterlilik (sertifikasyonda ve ADR kuruluşlarının AGCOM listelerinde belirtilecektir)
Verimlilik, erişilebilirlik ve şeffaflık	Başvuru sahibi aşağıdaki konularda bilgi vermelidir: <ul style="list-style-type: none">• ADR'nin karar alma modeli (örneğin, karar verme süreci, mevcut kaynaklar vb.)• Prosedürün şeffaf ve kolay erişilebilir olmasının garantisini• Anlaşmazlıkları çözmek için maksimum gecikme
Maliyetler	Başvuru sahipleri aşağıdaki konularda bilgi sağlamalıdır: <ul style="list-style-type: none">• Ücretler ve ödeme sistemi• Kullanıcı ücretlerinin nasıl geri ödeneceği• Makul harcamaların nasıl hesaplandığı
Teknolojinin kullanımı	Başvuru sahiplerinin çevrimiçi arayüzlerinin sağlam, güvenli ve kullanımının kolay olduğunu ispatlamaları ve: <ul style="list-style-type: none">• ADR yapısı ve prosedürü hakkında bilgi sağlanması• Kullanıcıların talebi ve ilgili belgeleri çevrimiçi olarak göndermelerinin kolaylaştırılması• Prosedür boyunca kullanıcıların güvenli bir şekilde bilgi ve belge alışverişinde bulunmasının kolaylaştırılması• Taraflar arasında bir anlaşmaya varmayı amaçlayan bilgilerin sağlanmasının kolaylaştırılması• Komisyonun veri tabanına bir bağlantı sağlanması

¹⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents/FLMEEP_20240017 adresinden ulaşılabilmektedir.

Sertifikasyon şartları	Açıklama
Tarafsızlık	Başvuru sahiplerinin prosedür kuralları adil ve açık olmalı ve şunları açıklamalıdır: <ul style="list-style-type: none">Tarafların yükümlülükleri ve yükümlülüklerin ihlalinin sonuçlarıKarara uygulanacak kurallar (haklar, hukuki yollar, vb.)Kararların adil olmasının nasıl sağlanacağı (örneğin, dinlenme hakkı, ispat külfeti, açıklayıcı ifade)

3. AGCOM'dan, Yetişkinlere Yönelik Web Siteleri için Yaş Doğrulama Tedbirleri

AGCOM, pornografik web siteleri ve platformlar için yaş doğrulama tedbirlerini tanımlamak üzere idari süreci başlatmıştır.

15 Eylül 2023 tarihli Küçüklerin Güvenliğine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin yasaya dönüştürülmesiyle (13 Kasım 2023 tarih ve 159 sayılı Kanun) aşağıda belirtilen yeniliklere yer verilmiştir:

- Reşit olmayanların pornografik içeriğe erişiminin yasaklanması ve
- İtalya'da pornografik görseller ve videolar yayın yapan web sitesi işletmecileri ve video paylaşım platformlarının, kullanıcıların 18 yaşının üzerinde olduğunu doğrulama yükümlülüğü.

Kanun aynı zamanda AGCOM'a bu oyuncuların benimsemesi gereken yönetsel ve teknik tedbirleri tanımlama görevi de vermiştir. Tedbirlerin risklerle orantılı olması ve kişisel verilerin işlenmesini en aza indirmesi gerekecektir. Oyuncuların yaş doğrulama araçlarını kullanmak için (AGCOM kurallarının kabul edilmesinden itibaren) 6 ayları olacaktır.

Kanun, AGCOM'a uygulama yetkileri ve ilgili işletmecilere (prensipten dolayı ulusal olmayan web sitesi işletmecileri ve İtalya'da pornografik içerik yayın yapan video paylaşım platformları dahil) yönelik engelleme tedbirleri koyma imkanı vermektedir.¹⁸

¹⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents/FLMEEP_20240017 adresinden ulaşılabilmektedir.

4. AGCOM'dan, Sabit Genişbant Kalitesinin Ölçülmesine Yönelik Yönergelere Onay ve Mobil Genişbant Hızına İlişkin Bir Rapor

İtalya Telekom Düzenleme Kurumu (AGCOM), sabit genişbant hizmetlerinin kalitesinin ölçülmesine ilişkin yönergeleri onaylamış ve mobil internet hızına ilişkin 2023 raporunu yayınlamıştır.

Düzenleyici kurum, 156/23/CONS sayılı kararıyla sabit iletişim hizmetlerinin kalitesini ölçmek için yeni kuralları onaylamıştır. Yönergeler, bu kararın uygulanmasına yönelik uygulama düzenlemelerini içermektedir.

AGCOM, bu amaç için özel olarak oluşturulan teknik heyetin çalışmaları ile bakanlık, tüketici dernekleri ve Ugo Bordoni Vakfı (FUB) ile yapılan görüşmeler sonrasında yönergeleri onaylamıştır.

Ekonomik Kalkınma Bakanlığ'ının denetimi altındaki bir araştırma kurumu olan FUB, ölçümleri yürütmek üzere düzenleyici kurum tarafından atanan organdır.

Yönergelerin ana hükümleri şunlardır:

- Sabit kablosuz erişim (FWA, fixed wireless access) hizmetlerine yönelik ölçümler, sabit hatlar için halihazırda yürürlükte olan aynı metodoloji kullanılarak gerçekteştirilmelidir.
- Maksimum hız, tüm ölçüm günü boyunca gözlemlenen indirme ve yükleme iletim hızlarının maksimum değeridir.
- Normalde mevcut olan hız, tüm indirme ve yükleme iletim hızlarının %95'inin düştüğü eşik değerine karşılıklı gelmektedir.
- Minimum hızların, paket kaybı oranının, gecikmenin ve sapmanın ölçümüne ilişkin hiçbir değişiklik yapılmamıştır.
- Testler Ne.Me.Sys yazılımı ile 24 saatlik bir süre boyunca gerçekteştirilecektir.
- Sonuçlar, izlenen her bölgenin ayrıntılarıyla birlikte misurainternet web sitesinde yayınlanacaktır.

AGCOM, mobil internet hızı ölçümlerine ilişkin 2023 raporunu da yayınlamıştır. MisuralInternetMobile projesi kapsamında mobil internet erişim hizmetinin kalitesi, performans testi ölçümleri ile hesaplanmaktadır. 2023 yılında düzenleyici kurum test kampanyasını başlatmış ve testin uygulanmasına ilişkin yönergeleri onaylamıştır.

FUB testleri aşağıdaki şartlarda gerçekleştirmiştir:

- Her bölgenin en kalabalık şehirlerinden seçilen 45 ilde,
- Pazartesi'den Cuma'ya, sabah 8'den akşam 8'e kadar,
- Sabit ve hareketli araçlarla ve
- TİM, Vodafone ve Wind Tre'nin (kendi altyapıları ile ulusal kapsama oranının en az %50'sine ulaşmış işletmeciler) mobil şebekelerinde.

Ölçüm noktalarını belirlemek için özel kriterler benimsenmiştir. İzlenen şehirlerin her birinin bölgesi, her tarafı 500 metrelik karelere karşılık gelen temel alanlara (piksel) bölünmüş ve testler için popülasyon yoğunluğuna dayalı temel alt kümeler belirlenmiştir.

İndirme ve Gönderme Hızı Sonuçları

Sonuçlar	Genel sonuçlar, ortalama	Dinamik kentsel ölçümler
İndirme hızı	339 Mbps	227 Mbps
Gönderme hızı	59 Mbps	45 Mbps

2023 Yılında Şebekelerdeki Trafik Hacimlerinin Yüzdesi

	TİM	Vodafone	WindTre
2G/3G şebekeleri üzerindeki trafiğin yüzdesi	0.1%	0.1%	1.0%
4G/4.5G şebekeleri üzerindeki trafiğin yüzdesi	98%	92.9%	90.7%
5G şebekeleri üzerindeki trafiğin yüzdesi	1.9%	7.0%	8.3%

Geçmiş

2022 yılında AGCOM, İtalya tüketicuyu koruma düzenleyici çerçevesini, Avrupa Elektronik İletişim Yasasını (EECC) aktaran yeni İtalyan yasasıyla tutarlı hale getirmek için incelemeye başlamıştır.

Bu genel incelemenin bir parçası olarak, 2023 yılında AGCOM, diğerlerinin yanı sıra sabit hizmetlerin ve mobil hizmetlerin kalitesine ilişkin kuralları da güncellemiştir.¹⁹

¹⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/client/site/documents/B5TEEU20240002> adresinden ulaşılabilir.

NORVEÇ

Nüfusu:	5.300.000
Yüzölçümü:	385.178 km ²
Kişi Başına Gelir:	81.695 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Norveç İletişim Kurumu (Nkom)
Mobil Şebeke Abonesi:	6.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	2.200.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	112

Frekans Tahsisi için Kamuoyu Görüşü

Norveç Dijitalleşme ve Kamu Yönetişimi Bakanlığı (DFD), telekomünikasyon düzenleyicisi Nkom'un 26 GHz bandının yakında tahsis edilmesine ilişkin genel düzenleme önerisine onay vermiştir. Karar üzerine Nkom, teklifi kamuoyunun katılımına sunmaktadır. Nkom'un 1500 MHz bandına yönelik genel çerçeve teklifine ilişkin olarak, teklifin istişareye sunulabilmesi için hâlâ bazı değerlendirmeler yapılması gerekmekte olup bu nedenle 1500 MHz bandının tahsisine ilişkin genel çerçeveyi 2024 yılının ikinci yarısında istişareye sunmayı planlamaktadır.

Teklif, ulusal olarak tahsis edilecek olan 26 GHz bandının (25,1-27,5 GHz) 2400 MHz'lik bant genişliğini içermektedir. Bandın alt kısmında kalan 850 MHz ise yerel izinlere ayrılacak ve daha sonraki bir tarihte tahsise açılacaktır. 850 MHz bandındaki yerel izinlerin tahsisi, Nkom'un 3,8-4,2 GHz bandındaki yerel izinler için oluşturduğu tahsis rejiminin bir parçasını oluşturacaktır.

26 GHz bandı, 5G'nin öncü üç bandından biri olarak tanımlanmış olup, Nkom, diğer iki öncü bant olan 700 MHz ve 3,6 GHz'i sırasıyla 2019 ve 2021'de tahsis etmiştir.²⁰

²⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://nkom.no/aktuelt/horing-av-overordnet-rammeverk-for-tildeling-av-26-ghz-bandet> adresinden ulaşılabilmektedir.

POLONYA

Nüfusu:	38.230.000
Yüzölçümü:	306.230 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	16.945 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik Haberleşme Ofisi (UKE)
Mobil Şebeke Abonesi:	52.760.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.824.896
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,5

1.Evrensel Hizmet Net Maliyeti

Polonya parlamentosunun bir grup üyesi 9 Şubat 2024 tarihinde ülkenin Posta Kanununda değişiklik yapılmasını teklif etmiştir. Değişiklik, Avrupa Komisyonu (AK) devlet yardımını onaylamadan önce Polonya hükümetinin evrensel hizmet sağlayıcısı Poczta Polska'ya (USP) evrensel hizmet net maliyetini geri ödemesine olanak tanıyacaktır.

Polonya posta düzenleyicisi UKE, 2021-2023 dönemi için evrensel hizmet yükümlülüğü (USO) net maliyeti için USP'ye ödenmesi gereken tazminatı bekletmiştir. Bunun nedeni, Avrupa Komisyonu'nun resmi onayının halen beklemede olmasıdır. Posta kanununda yapılması önerilen değişiklik, tazminatın Avrupa Komisyonu'nun tam onayından önce ödenmesine imkân tanıyacaktır.

Değişikliğin kabul edilmesi halinde, USO net maliyet finansmanının Avrupa Komisyonu'na 2025 yılında yapılması beklenen bir sonraki bildirim için geç ödeme yapılmasının da önüne geçilmiş olacaktır.

Yıllık net maliyet tazminat tavanlarındaki değişimler

Taslak Posta Yasası, önceki yıllara ait ödenmemiş fonların devlet bütçesine aktarılmasını dikkate alarak, 2024 ve 2025 yılları için finansman programındaki azami tazminat limitlerini güncelleyecek ve artıracaktır.

Taslak Posta Kanunu kapsamında önerilen USO net maliyet tazminat limitleri, orijinal tazminat planına kıyasla toplam 53 milyon PLN artacaktır.

Yıl	Orijinal tazminat limiti	Önerilen tazminat limiti
2022	0	0
2023	697m PLN (157.70m €)	0
2024	593m PLN (134.17m €)	750m PLN (169.69m €)
2025	651m PLN (147.29m €)	1.24bn PLN (280.55m €)
Total	1.94bn PLN (438.92m €)	1.99bn PLN (450.24m €)

Önerilen değişiklik uyarınca, iletişimden sorumlu bakanlık, Kamu Finansmanı Kanunu'nun 127. maddesi uyarınca devlet bütçesinden hedeflenen sübvansiyon olarak adlandırılan bir ödeme prosedürü başlatacaktır.

UKE, USP'nin bağımsız bir denetçi tarafından doğrulanmış net maliyetine ilişkin bilgileri, bakanlığın talebinden sonraki yedi gün içinde bakanlığa sunacaktır.

Bakanlık, finansmanın Avrupa Komisyonu'nun devlet yardımına ilişkin hükümlerine uygun olup olmadığını doğrulamak zorunda kalacaktır. Finansmanın daha sonra devlet yardımı kurallarına uygun olmadığı tespit edilirse, net maliyet Kamu Finansmanı Kanunu'nun 169. maddesi uyarınca USP tarafından hükümete iade edilecektir.²¹

²¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye [Cullen International \(cullen-international.com\)](http://cullen-international.com) adresinden ulaşılabilir.

2. 26GHz ve mmWave Bantları

Polonya'da işletmeciler düzenleyici kuruma UKE'nin pazarın 26GHz bandı ve diğer mmWave bantları için hazır olmadığını söylemiştir.

Polonya'nın düzenleyici kurumu Elektronik İletişim Ofisine (UKE), işletmeciler tarafından 26GHz bandını tahsis etmek için çok erken olduğu ve bunu destekleyebilecek şebeke altyapısı ve bunu kullanabilecek cihaz eksikliği nedeniyle bunu 2026 ve sonrasında ertelemesi gerektiği söylenmiştir.

Düzenleyici kurum, ilk olarak 2020'de başlattığı 26GHz (24.25-27.5GHz) ve 42GHz (40.5-43.5GHz) ile ilgili son istişaresine yapılan başvuruları yayınlamıştır. O zaman bile, o zaman sunulan pozisyonların analizi, her şeyden önce, hizmetlerin ticari olarak başlatılması için gerekli sistem ve ekipmanların mevcudiyetinde önemli sınırlamalar olduğunu ve bu nedenle "rekabet edebilirlik ilkesini sağlamanın imkansızlığını" göstermiştir.

İşletmeciler, UKE'nin 2023'te sorması için çağrıda bulunmuşlar ve temel olarak, sunumlarında aynı cevabı vermişlerdir. İşletmeciler şebeke yoğunlaştırma ve endüstriyel otomasyonun potansiyel kullanım alanlarını beğenmekle birlikte, pazarın henüz hazır olmadığını sinyali vermişler ve bazıları düzenleyicinin 700MHz gibi daha acil spektruma bakmasını önermiştir.

T-Mobile başvurusunda 26 GHz'in en erken 2027'den sonra tahsis edilmesini önermektedir. Orange Polska, önceliğinin sadece C-bandı ihalesi sonucunda elde tutulan kaynaklarla ilgili faydaları azami düzeye çıkarmak değil, aynı zamanda rezervasyon kararından kaynaklanan yükümlülükleri de yerine getirmek olduğunu söylemiştir. İşletmeci, 700MHz'i de kullanabildiği takdirde bunu başarabileceğini söylemiştir.

İşletmeci, mmWave çözümlerinin yaygın olarak mevcut olmadığını ve bunun "5G teknoloji ekosisteminin beklenenden daha yavaş gelişmesinin bir tezahürü" olduğunu söylemiştir. Avrupa pazarlarında bu bandı destekleyecek akıllı telefonların

bulunmadığını da sözlerine eklemiştir. Orange, mmWave tahsislerinin 2026'dan önce gerçekleşmemesi gerektiğini söylemektedir.

İşletmeci, mmWave dağıtımlarının yalnızca kümelerde veya tek baz istasyonlarında gerçekleşeceğini öne sürmüştür. Her işletmecinin 800MHz'i güvence altına alabilmesi gerektiğini yinelemiş, ancak bunu yapmak için UKE'nin bazı sabit hizmetleri diğer bantlara aktarması gerekeceğini kabul etmiştir. Orange ayrıca düzenleyiciyi, orta bant spektrumuna benzer bir fiyatlandırma modeli izlemesi halinde, ücretlerde önemli bir düşüş olmadan mmWave'in kârlı olmayacağı konusunda uyarmaktadır.

Play (P4) başvurusunda mmWave tahsisini 2027-2028 (veya daha sonrasına) kadar uzatmak istemektedir. Şu anda kullanıcı ihtiyaçlarının geliştirilmesinin, C bandında (yani 3.4-3.8GHz) mevcut 5G kapasitesi içinde ele alınabilecek çözümlerin ötesine geçmediğini söylemiştir. İşletmeci, mmWave'in yüksek kapasitesi ve düşük gecikme süresi nedeniyle esas olarak "işleyişlerini desteklemek için akıllı çözümler sunan şehirlerde ve üretim, lojistik veya nakliye süreçlerini otomatikleştirmeye karar veren işyerlerinde" kullanılacağını öne sürmektedir.

Play, tek bir blokta en az 200MHz tahsis edilmesini talep ederken, hedef konfigürasyonun tek bir blok veya tek bir işletmeci için maksimum 400MHz planlanan genişliğe sahip birkaç bloğun kullanımını sağlaması gerektiğini belirtmektedir.

Orange Play ise, daha çok orta bantı düzenlemeye çalışmaktadır. Bu konuda "Öncelik, yayılma özellikleri sayesinde 5G sinyalinin Polonya Cumhuriyeti topraklarının çoğunu kapsamasına, 2025 yılına kadar şehirlerin ve ana güzergahların kapsama alanına ilişkin AB varsayımlarını yerine getirmesine ve banttaki rezervasyon kararlarından kaynaklanan yükümlülükleri karşılamasına olanak tanıyacak olan 800 MHz bandında ve 700 MHz bandında tek bir bloğun tahsis edilmesi olmaya devam ediyor. 3400-3800MHz. Kablosuz iletişim için kullanıma sunulması gereken bir sonraki bant n75 ve n76 bantları, yani 1427 MHz ile 1517 MHz aralığı, yani SDL olarak adlandırılan banttir."²² açıklamasında bulunmuştur.

²² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.mobileeurope.co.uk/poland-set-to-pause-mmwave-band-auctions-until-2026/> adresinden ulaşılabilir.

PORTEKİZ

Nüfusu:	10.276.617
Yüzölçümü:	92.280 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	36.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ANACOM (Ulusal Haberleşme Otoritesi)
Mobil Şebeke Abonesi:	12.500.000
Sabit Şebeke Abonesi:	5.087.00
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,2

1.İlk Uzay Operasyonları Lisansı

ANACOM, bir uydunun fırlatılması, komuta ve kontrolü için Uzay Otoritesi olarak ilk uzay operasyonları lisansını vermiştir. Lisans Space X tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde uzaya fırlatılan AEROS (Cubesat 3U) uydusu için verilmiştir. Bu proje, AEROS'un fırlatılması ve komuta ve kontrolü için lisanslama sürecini formüle etmek amacıyla Eylül 2023'te başlayan ANACOM ve CEiiA arasındaki işbirliği sürecinin sonuç noktasını temsil etmektedir.

Dolayısıyla ANACOM, 22 Ocak tarihli ve 16/2019 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca bir Küresel Lisans düzenleyerek 21. yüzyılın ilk Portekiz uzay projesi ile ilişkilendirilmiştir. Lisans, Atlantik'in gözlemlenmesi için kullanılacak olan Cubesat 3U tipi ve 10 cm x 10 cm x 30 cm boyutlarındaki AEROS uydusunun fırlatılması ve komuta ve kontrolü için yetki vermektedir. Yörüngeye yerleştirildikten sonra (Dünya'dan yaklaşık 500 km yukarıda)

- (i) okyanus yüzeyini incelemek ve bilimsel veriler elde etmek (sıcaklık, tuzluluk seviyeleri ve alg ve mikroorganizma konsantrasyonu gibi) ve
- (ii) kıyı olaylarını izlemek için kullanılacaktır.

Bu, Portekiz'in en iyi uygulamalar arasında yer alan, uydu lisanslamasında çeviklik, esneklik ve hız sağlayan, ücret ödeme zorunluluğu olmayan yeni yasal çerçevesi kapsamındaki ilk fırlatmadır. Uzay Otoritesi olarak ANACOM tarafından verilen bu uydunun lisansı, Portekiz'in uluslararası sorumluluklarını güvence altına almaktadır²³.

2.ANACOM'un 2023 Yılı İdari Yaptırımları Özeti

ANACOM 2023 yılında 277 idari suç davasını karara bağlamıştır; bu rakam geçen yıl karara bağlanan 261 davadan %6 daha fazladır. Karara bağlanan davalardan 240'ı ceza kararı, yani para cezası ile sonuçlanırken, 37'si beraat kararı ile sonuçlanmıştır.

Toplamda, 2023 yılında uygulanan para cezaları 7,3 milyon Avro'ya ulaşmıştır. Aşağıdaki para cezaları, söz konusu suçların sayısı ve niteliği ile uygulanan para cezalarının değeri bakımından öne çıkmaktadır:

- Bir ANACOM kararında belirtildiği üzere, abonelerin inisiyatifıyla sözleşmelerin feshedilmesine ilişkin kuralların ihlali nedeniyle MEO'ya kesilen 2,46 milyon Avro;
- Yasal gerekliliklere uygun olmayan telsiz ekipmanı sattığı için Worten'e kesilen toplam 708 bin Avro para cezası;
- Hizmetlerin askıya alınmasına ilişkin kurallara uymadığı için NOS Açores'e kesilen 678 bin Avro para cezası
- Sözleşmelerin feshine ilişkin kurallara uymadığı için NOS Madeira ve Vodafone'a kesilen sırasıyla 360 bin ve 335 bin Avro para cezaları.

Bu suçlara ek olarak, elektronik haberleşme hizmetlerinin engellenmesi, kalem kalem faturalandırma, hizmetlerin askıya alınması, haksız ticari uygulamalar, yasadışı cihazların kullanımı, posta hizmetleri vb. ile ilgili uyumsuzluk durumları da bulunmaktadır.

²³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1775305> adresinden ulaşılabilir.

2022 yılında, sözleşme ücret değişikliklerinin çok sayıda aboneye iletilmesine ilişkin yasal kuralları ihlal etme ihtimali bulunan en büyük dört işletmeciye (MEO, NOS, Vodafone ve Nowo) 15 milyon Avro olmak üzere toplam 17 milyon Avro para cezası uygulanmıştır.

Geçen yıl ANACOM, denetim servislerinden gelen ihbar ve raporlara, emniyet yetkililerinden gelen raporlara, diğer kamu kurumlarından alınan bilgilere ve şikayetlere dayanarak 179 dava açmıştır ²⁴.

²⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1774824> adresinden ulaşılabilir.

Nüfusu:	10.724.599
Yüzölçümü:	131.990 km ²
Kişi Başına Gelir:	26.454 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik İletişim ve Posta Kurumu (EETT)
Mobil Şebeke Abonesi:	10.423.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.318.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	78,90

2017/2023 Yunanistan Mobil Pazar Karşılaştırmalı Analizi

2017-2023 döneminde ekonomik göstergelere dayalı olarak ve diğer seçilmiş AB devletleriyle, Yunanistan mobil telefon pazarının karşılaştırmalı bir değerlendirmesi, Yunanistan Elektronik İletişim ve Posta Kurumu EETT tarafından İsveçli TEFFICIENT (<https://tefficient.com/>) şirketi ile işbirliği içinde gerçekleştirilmiştir. 2017-2023 döneminde Yunanistan mobil telefon pazarının TEFFICIENT şirketi tarafından yapılan analizindeki önemli bulguları aşağıda özetlenmiştir²⁵:

- Yunanistan'daki Kullanıcı Başına Ortalama Gelir (ARPU), diğer AB ülkeleriyle benzer seviyededir. Ancak, fiyat seviyelerine göre ayarlandığında, İrlanda gibi diğer ülkelerden daha düşük bir seviyededir.
- Veri kullanımı açısından, Yunanistan diğer ülkelerin altındadır. Ancak 2017-2023 döneminde %67'lik büyük bir artış kaydetmiştir.
- Ses kullanımı, Yunanistan'da diğer ülkelerden daha yüksektir ve artma eğilimindedir.
- Gigabayt başına mobil veri kullanımı gelirleri, diğer ülkelerden yüksektir. Ancak düşüş oranı da dikkate değerdir.

²⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.eett.gr/deltia_tipou/analysi-tis-ellinikis-agoras-kinitis-telefonias-kai-sygykrisi-me-alla-krati-meli-tis-ee/ adresinden ulaşılabilmektedir.

- Cep telefonu gelirleri, genellikle medyanın yakınındadır ve bazı düşüş eğilimleri göstermektedir.
- Yunanistan, veri hizmetleri açısından diğer ülkelerden daha düşük değere, ses hizmetleri açısından ise daha yüksek değere sahiptir.

AMERİKA KITASI

ABD

Nüfusu:	333.649.281
Yüzölçümü:	9.834 milyon km ²
Kişi Başına Gelir:	76.027 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Federal İletişim Komisyonu (FCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442.460.000
Sabit Şebeke Abonesi:	127.280.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1.FCC, 9 Milyar Dolarlık Kırsal 5G Planını Yeniden Başlatıyor

ABD Federal İletişim Komisyonu (FCC) yıllar süren bir gecikmenin ardından, yetersiz hizmet alan bölgelerde 5G şebeke kurulumlarını sübvansetme planlarını yeniden hayata geçirmiştir.

“Kırsal Amerika İçin 5G Fonu” olarak adlandırılan bu fon, şu anda 5G’ye sahip olmayan ve yapılan değerlendirmeler neticesinde yakın gelecekte bu hizmete ulaşması pek de mümkün görünmeyen 14 milyon ev ve işyerine kapsama alanı sağlamak için önümüzdeki on yılda 9 milyar ABD Doları kaynak dağıtmayı planlamaktadır.

Program ilk olarak 2020’de başlatılmıştır ancak yetersiz kapsama alanı olan alanların belirlenmesi aşamasına gelindiğinde, FCC’nin hazırlamış olduğu ilk kapsama haritasında yer alan verilerin ayrıntıdan yoksun olduğu ortaya çıkmıştır. FCC bu durumun bir sonucu olarak resmi kapsama haritalarını revize etme sürecini başlatmış ve yıllar süren bir süreç neticesinde Kasım 2022’de güncel bir haritanın kullanım öncesi ilk taslağını yayınlamıştır. FCC bahsi geçen harita üzerinde o tarihten beri giderek artan şekilde iyileştirmeler yapmakta olup en güncel haritayı Ulusal Genişbant Haritası 3.0 adıyla kamuoyuyla paylaşmıştır.

FCC Başkanı Jessica Rosenworcel Mart ayı ortasında yaptığı basın açıklamasında, FCC'nin evrensel hizmet sistemi aracılığıyla kablosuz şebekeleri destekleme sürecinde, tarihinde ilk kez hangi hizmetlerin ülke çapında nerede sunulabildiği ve nerede sunulamadığı hakkında kapsamlı verilere sahip olduğunu ifade etmiştir. Rosenworcel bu bilginin Amerika'nın kırsal kesimlerinde 5G hizmetini en çok ihtiyaç duyulan yerlere, yani insanların yaşadığı, çalıştığı ve seyahat ettiği yerlere genişletme planlarının temeli olacağını belirtmektedir.

FCC Başkanı fonun bütçesini henüz belirtilmeyen bir miktarda artırmak istemekte ve özellikle kabile topluluklarındaki kapsama alanını iyileştirmek için daha fazla para ayrılmasını önermektedir. Rosenworcel'in bir diğer isteği ise fondan yararlanan kullanıcıların siber güvenlik ve tedarik zinciri risk yönetimi planları uygulamasını zorunlu tutmaktır.

5G fonu kapsama alanlarının genişletilmesine ek olarak Open RAN teknolojisinin sübvansiyonlu şebekelere dahil edilmesine yönelik 900 milyon ABD Dolarına kadar artırılabilen çeşitli teşvikler de içermektedir.

Mevcut durumda, Open RAN, yeşil alan dağıtımları için kahverengi alandan daha uygundur ve yoğun kentsel ortamlarda geleneksel RAN'ın performansı ile eşleşip eşleşemeyeceği konusunda hâlâ şüpheler vardır. Dolayısıyla kapsama alanının genişletilmesi ile ilgili planlamaya dahil edilmesinin arkasında sağlam bir mantık vardır.

ABD, telekomünikasyon tedarik zinciri çeşitlendirmesini ve esnekliğini teşvik etmek ve yerli kit üreticilerinden oluşan bir ekosistemi destekleme politikasını ilerletmek için Open RAN teknolojisine güvenmektedir. Ulusal Telekomünikasyon ve Bilgi İdaresi (NTIA), bu amaca yönelik olarak temelde Open RAN gelişimini desteklemek için tasarlanan "Kamu Kablosuz Tedarik Zinciri İnovasyon Fonu"na yaklaşık 1,5 milyar ABD Doları kaynak ayırmıştır. Bu kapsamda Şubat ayında, AT&T ve Verizon liderliğindeki bir gruba Dallas, Teksas'ta yeni bir Open RAN test, değerlendirme ve Ar-Ge merkezinin yanı sıra Washington DC'de bir uydu tesisini finanse etmek için 42 milyon ABD Doları büyüklüğünde bir hibe verilmiştir. Buna ek olarak bir diğer işletmecisi olan Dish yaklaşık bir ay önce, Open RAN Entegrasyon ve Dağıtım Merkezi'ni (ORCID) oluşturmak için 50 milyon ABD Dolarlık bir finansal destek almıştır.

FCC'nin kırsal 5G fonuna gelince, bu fonun artık başka bir siyasi futbola dönüşüp dönüşmeyeceği meselesi Demokratlar ve Cumhuriyetçilerin atacağı adımlara göre şekillenecektir. Komisyondaki Demokrat çoğunluk, yapılacak bir oylamanın Demokrat Parti çizgisindeki Rosenworcel lehine olacağı anlamına gelmekle birlikte bu durum muhalif Cumhuriyetçilerin birkaç noktadan saldırmasını engelleyemeyecek gibi görünmektedir.²⁶

2.FCC'nin Herhangi Bir Spektrum Açık Artırması Yapmasına İzin Verilmemesinin Üzerinden Bir Yıl Geçti

ABD Federal İletişim Komisyonu'nun (FCC), spektrum açık artırması yapma yetkisinin sona ermesinden bu yana bir yıl geçmiştir. Konu her ne kadar ciddi değilmiş gibi görünse de ABD hükümetini felce uğratan, küresel otoritesini ve rekabetçiliğini baltalayan inatçı partizanlığın ve genel işlevsizliğin telekomünikasyonla ilgili bir örneği olarak çok önemli bir örnek teşkil etmektedir.

2023 yılının sonlarında, ITU liderliğindeki Dünya Radyokomünikasyon Konferansı (WRC-23), mobil endüstri tarafından memnuniyetle karşılanan bir kararla, Uluslararası Mobil Teknolojiler (IMT) için 6 GHz'de ek frekanslar tahsis etmiştir. Kuruluş aynı zamanda yüksek irtifa platform istasyonları (HAPS) için 2 GHz ve 2,6 GHz spektrumunun kullanımına ilişkin kuralları da belirlemiştir.

Uluslararası kurum ve kuruluşlarca alınan bu kararlar, yeni hizmetleri, işletmeleri ve ekonomik faaliyetleri teşvik etme fırsatını temsil etmektedir, ancak ana hatları bu kuruluşlarca belirlenen yeni frekans bantlarının ülkelerce detaylı tahsisi konusunda belirsizlikler oluşursa bu konuda ciddi bir açmaz var demektir ki 2023 yılının ilk çeyreğinde ABD Senatosunun, 30 yıldan sonra ilk kez FCC'nin spektrum açık artırmalarına ilişkin yetkisini yenilemediği durum da bu açmaza ABD'de yaşanan en güzel örneği oluşturmaktadır

²⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/5g-6g/fcc-relaunches-9-billion-rural-5g-scheme> adresinden ulaşılabilir.

CTIA Başkanı ve Genel Müdürü Meredith Attwell Baker, yetki olmadan geçirilen bu yılın Amerika'nın inovasyon liderliğini güvence altına almasını ve küresel ekonomik rekabet gücünü artırmasını engelleyen talihsiz tikanıklığın bir hatırlatıcısı olduğunu vurgulamaktadır. Baker ABD nötr durumdayken, diğer ülkelerin yarışa önde başladığını, ülke olarak geçen yılın başlarında kritik orta bant spektrumunu lisanslı, ticari 5G kullanımına sunma konusunda zaten geride kaldıklarını ve yetki olmadan geçirilen bir yılın bu farkı daha da genişlettiğini ifade etmektedir.

ABD'nin önde gelen mobil işletmecilerinden biri olan T-Mobile US, Kongre'nin bu uzlaşmazlığının kurbanlarından biri olmuştur. FCC 108 Numaralı Açık Artırmada 2,5 GHz spektruma 304 milyon ABD Doları para harcayan işletmeciye yetkisi sona ermeden bu paranın karşılığı olan frekans bantlarını tahsis etmeyi başaramamıştır. Son girişimler devam ederken AT&T rekabet gerekçesiyle tahsise karşı çıkarak meseleyi daha da karmaşık hale getirmiştir ancak ilk gecikmeye neden olan siyasi durumdur.

T-Mobile FCC'ye kapsamlı bir başvuru yaptıktan, uzun bir bürokrasi sürecini adım adım tamamladıktan ve ardından da AT&T'yi başarılı bir şekilde savuşturmayı başardıktan sonra nihayet 2024 yılının Mart ayı ortalarında 2,5 GHz spektrumunu etkinleştirmeye başlayabilmiştir.

GSMA konuya ilişkin yaptığı analizlerde 5G'nin tam olarak sağlanması için ülke başına yaklaşık 7 GHz ek spektruma ihtiyaç duyulduğunu, dolayısıyla FCC'nin açık artırma düzenleyememesinin ABD'nin sorunlarını daha da artıracığını ifade etmektedir.

Rekabetçi Taşıyıcılar Birliği (CCA) Başkanı ve Genel Müdürü Tim Donovan ise rekabetçi taşıyıcıların özellikle 5G'yi dağıtırken ve 6G hizmetlerine hazırlanırken, ABD'nin doyumsuz kablosuz bağlantı talebini karşılamak için spektruma erişim sahibi olması gerektiğini ifade etmektedir. Donovan'a göre bu durum yaşamları iyileştirecek ve ülke çapında ekonomik kalkınmayı teşvik edecek tüketici uygulamaları ile iş modelleri de dahil olmak üzere tüm kablosuz ekosistemi etkileyen kritik bir sorundur.

FCC Başkanı Jessica Rosenworcel, yetkisiz bir yılın sonuna gelirken Kurumun spektrumu dağıtmanın alternatif yollarını aradığını belirtmektedir. Rosenworcel

Federal İletişim Komisyonu'nun otuz yıldan fazla bir süredir, ülkenin yayın dalgalarını açık artırmaya çıkarma yetkisini kullanarak, yeni kablosuz teknolojilerin vaatlerinden yararlanmayı sağladığını, ekonomik büyümeyi teşvik ettiğini, istihdam oluşturduğunu, ulusal güvenliği desteklediğini ve uluslararası liderliği güçlendirmek için vazgeçilmez bir yapı oluşturduğunu vurgulamaktadır. FCC Başkanına göre neredeyse bir yıldır karşı karşıya olunan gerçeğin ışığında, artık yavaşlamayan küresel kablosuz iletişim pazarında yenilikçiliğin ilerlemesini sağlamak için mevcut dağıtılamamış spektrumla ne yapabileceği sorulmak zorundadır.

FCC, yeni frekanslara ve teknolojilere halkın erişimini sağlamak için başka hangi araçları kullanabileceğini araştıran bir süreç başlatmış olup, Rosenworcel, FCC'nin açık artırma yetkisinin hızlı bir şekilde yeniden sağlanacağı ve böylece bu önemli Kurumun tüketiciler ve ekonomi için bir kez daha sonuç üretebileceği konusunda umudunu koruduğunu belirtmektedir. Rosenworcel'e göre FCC kendini gelecek yıl aynı yerde bulmamak için senatörlerle birlikte çalışmaya hazırdır.

ABD'nin bir seçim yılında olduğu ve bu seçimin öncekinden daha sert geçeceği göz önüne alındığında, bu umudun pek de uzak olmayan bir gelecekte hızla sönmesi de ihtimal dahilinde gözükmektedir.²⁷

²⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/regulation/it-s-been-a-year-since-the-fcc-was-allowed-to-auction-any-spectrum> adresinden ulaşılabilmektedir.

KANADA

Nüfusu:	38.008.005
Yüzölçümü:	9.984.670 km ²
Kişi Başına Gelir:	49.222 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu (CRTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442,46 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	127,28 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

Mahkeme Yapay Zekâlı Sohbet Robotunun Kendi Eylemlerinden Sorumlu Olmadığına Hükmetti

Yakın zamanda yapılan bir mahkemede Air Canada, yapay zekâlı bir sohbet robotundan yararlandığı için müşteriye yanlış tavsiye vermekten sorumlu olmadığını iddia etmeye çalışmıştır.

Bu başlı başına bir telekomünikasyon hikayesi olmasa da yapay zekâ destekli sohbet robotları müşteri hizmetleri sürecinin giderek daha önemli bir parçası haline dönüşmekte ve bu da işletmeciler için büyük bir yük anlamına gelmektedir. Potansiyel maliyet tasarrufları önemli olduğundan, müşteri hizmetleri etkileşimleri söz konusu olduğunda işletmeciler tarafından insanları mümkün olduğunca yapay zekâyla değiştirme konusunda büyük bir istek yaşanmaktadır. Ancak yaşanan olumsuz deneyimler elde edilen kazanımları kolaylıkla ortadan kaldırılabilir ki bu hikâyeyi dikkate değer kılan da budur.

Bu özel durum, Air Canada'nın cenazelere giden kişiler için özel indirimli ücretler sunma politikasıyla ilgilidir. Mahkeme belgelerine göre, Air Canada'nın sohbet robotu Jake Moffatt isimli cenazeye giden bir vatandaşa uçuşların tam ücretini ödeyebileceğini ve daha sonra bu ölüm indirimi için geriye dönük olarak başvurabileceğini söylemiştir.

Ancak yapay zekânın süreci yanlış anladığı ortaya çıkmış ve Moffatt'ın indirim talebi reddedilmiştir.

Moffatt bu sonuçtan memnun olmadığı için indirimini elde edebilmek amacıyla Air Canada'yı mahkemeye vermiştir. Air Canada'nın ana savunması dikkat çekici bir şekilde yapay zekâlı bir sohbet robotu tarafından sağlanan bilgilerden sorumlu tutulamayacağı yönünde olmuş ancak mahkeme bu savunmaya itibar etmemiş ve Air Canada davayı kaybetmiştir.

Air Canada, konuyu daha da geniş yorumlamakta olup yapay zekâlı bir sohbet robotu da dahil olmak üzere acentelerinden, çalışanlarından veya temsilcilerinden biri tarafından sağlanan herhangi bir bilgiden sorumlu tutulamayacağını savunmakta ancak neden buna inandığını tutarlı hukuki temellere dayandırarak açıklayamamaktadır. Air Canada daha da ileriye giderek yapay zekâlı bir sohbet robotunun kendi eylemlerinden sorumlu olan ayrı bir tüzel kişilik olduğunu öne sürmektedir. Bu komik bir iddiadır çünkü yapay zekâlı sohbet robotu etkileşimli bir bileşen olsa da ancak ve ancak Air Canada'nın web sitesinden hizmet verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Mahkemeye göre Air Canada, web sitesindeki tüm bilgilerden kendisinin sorumlu olduğunu açıkça bilmelidir. Bilginin statik bir sayfadan mı yoksa bir sohbet robotundan mı geldiği önemli değildir.

Bir yapay zekâlı sohbet robotunun kendi eylemlerinden sorumlu olan ayrı bir tüzel kişilik olduğu iddiasıyla ortaya çıkan emsal, gerçekten distopik olacaktır. Bu sadece sahibini tamamen aklamakla kalmamakta, aynı zamanda davacıların herhangi bir yasal başvuru hakkını da reddetmektedir çünkü yapay zekânın herhangi bir tazminat ödeme veya herhangi bir cezaya tabi olma imkânı bulunmamaktadır.

Air Canada böyle saçma ve yanıltıcı bir savunma stratejisi seçerek dünyaya bir iyilik yapmış olabilir çünkü yapay zekâlı sohbet robotları halihazırda hala yalnızca gelişmiş arama motorlarıdır. Ancak sonunda kendi adına düşünebilen genel yapay zekâyâ ulaşılsa bile, bu yapay zekâ yine insanlar tarafından programlanacak ve muhtemelen de kontrol edilecektir. Programlamayı yapan insanlar yaptıkları her şeyden her zaman

sorumlu olmalı ve bu sorumluluktan kaçınmaya yönelik hertürlü girişim mahkemelerce reddedilmeye devam etmelidir.²⁸

²⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/ai/court-rules-ai-chatbot-not-responsible-for-its-own-actions> adresinden ulaşılabilir.

ASYA KITASI

AZERBAIJAN CUMHURİYETİ

Nüfusu:	10.386.538
Yüzölçümü:	86.600 km ²
Kişi Başına Gelir:	4.782 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi İletişim Teknolojileri Ajansı
Mobil Şebeke Abonesi:	10.750.300
Sabit Şebeke Abonesi:	1.673.210
İnternet Kullanım Oranı (%):	79,80

1. Azercell'in "Mobil Ekip Yönetimi" Platformu

Azercell, "Bağlantıyı Kolaylaştırmak, Hayatları Güçlendirmek" stratejik hedefini izleyerek, iş dünyasında iletişimi geliştirmek için "Mobil Ekip Yönetimi" çözümünü tanıtmıştır. Bu platform, işletmelere saha operasyonlarını basitleştiren, ekip iş birliğini optimize eden, iş verimliliğini kolaylaştıran ve genel müşteri memnuniyetini artıran yenilikçi araçlar sunmaktadır. Yeni çözüm, saha operasyonlarının organizasyonunu, yönetimini ve izlenmesini kolaylaştıracak ve şirketler için dijital ortama geçişi hızlandıracaktır.

Platform, mobil ekip ve iş yönetiminde tahminlere son vererek tüm iş sürecinin rasyonelleştirilmesini desteklemektedir. Bu platform, ekiplerin gerçek zamanlı olarak koordine edilmesinde, etkili iletişim kurulmasında ve iş görevlerinin hızlı bir şekilde tamamlanmasında önemli bir rol oynamakta ve saha çalışanları ile ofis arasındaki iletişimi güçlendirmektedir. "Mobil Ekip Yönetimi" platformu, geleneksel iş yüklerinden yeni, çevik, verimli ve üretken bir döngüye geçiş sağlamaktadır.²⁹

²⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://azertag.az/en/xeber/_azercell_business_presents_quotmobile_team_management_quot_solution-2943835 adresinden ulaşılabilir.

2. Azercell Tarafından Desteklenen “Robotex Türkiye”nin Sonuçlanması

“Robotex Türkiye” bölgesel yarışmaları 2-3 Mart 2024 tarihlerinde Azercell'in genel sponsorluğunda ve Nahçıvan Devlet Üniversitesi ortaklığında Bakü'de gerçekleşmiştir. Robotik festivali Azerbaycan ve Türkiye'den 1500'ün üzerinde katılımcıyı bir araya getirmiştir.

Yarışma kapsamında katılımcılar programlama, robot geliştirme ve yeni girişimler üzerine projelerini sunma fırsatı bulmuşlardır. Yarışmaya öğrenciler ve özel şirket çalışanları katılabilmektedir. Toplam 109 takım, 19 farklı kategoride ödül alarak yarışmanın bir sonraki aşamasına geçmiştir. Kız çocuklarını robotik, inovasyon ve bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarında güçlendirmek ve motive etmek için üç kadın takım özel aday gösterilerek ödüllendirilmiştir.

Yarışmanın bir sonraki aşamasının Türkiye'nin Antalya kentinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Şampiyonaya Azerbaycan ve Türkiye'den temsilcilerin yanı sıra Kazakistan'dan gençler de katılmıştır. En seçkin takımlar Estonya'nın başkenti Tallinn'de düzenlenecek olan Uluslararası Robotik Şampiyonasına katılma fırsatına sahip olacaktır.

“Robotex Türkiye” Azerbaycan'da Azerbaycan Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı, İnovasyon ve Dijital Kalkınma Ajansı ve Azerbaycan Kadın Girişimciliğini Geliştirme Derneği'nin desteğiyle gerçekleştirilmiştir.³⁰

³⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.azercell.com/en/about-us/press-releases/news/azercell-in-dstyil-keciriln-robotex-terkiynin-regional-yarilari-baa-catdi.html> adresinden ulaşılabilir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu:	1.441.400.838
Yüzölçümü:	9.706.961 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.556 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	1.750.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	180.701.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,05

1. Çin'de 6G Kablosuz Teknoloji Ar-Ge'sinde Büyük Adımlar

Çin'de 6G kablosuz teknolojinin araştırılma ve geliştirilmesinin hızlandırılacağı ve yeni sanayileşmeyi teşvik etmek için yapay zekadan yararlanılmak üzere bir "yapay zeka artı" girişiminin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanı Jin Zhuanglong, Pekin'de devam eden iki oturumun oturum aralarında yaptığı açıklamada, bilişim ve sanayileşmenin derin entegrasyonunu teşvik etmek için daha fazla çaba gösterileceğini belirtmiştir. Jin, "Çin, çeşitli endüstrileri güçlendirmek için en son teknolojilerden daha iyi yararlanmak amacıyla 5G ağının, bilgi işlem gücünün ve diğer bilgi altyapısının inşasını orta düzeyde ilerletecektir." açıklamasını yapmıştır.

Üst düzey yetkili ayrıca, omurgasını ileri imalatın oluşturduğu modern bir sanayi sisteminin kurulması için daha fazla tedbir alınması çağrısında bulunmuştur. İlk olarak, geleneksel endüstrilerin gençleştirilmesinin ve üst düzey, akıllı ve çevre dostu uygulamalara doğru dönüşümlerinin kolaylaştırılmasının gerekli olduğunu belirtmiştir. Kilit sektörlerin rekabet üstünlüklerini ve lider konumlarını korumaları için güçlendirilmeleri ve aynı zamanda uluslararası alanda etkili Çin imalat markalarının gelişiminin teşvik edilmesi gerektiğini, daha fazla ulusal üretim inovasyon merkezi inşa

edeceklerini, büyük gelişmiş üretim kümelerini besleyeceklerini ve yeni sanayileşme için model bölgeler oluşturacaklarını da sözlerine eklemiştir.³¹

2. Çin'in 5G Abone Sayısı

Resmi verilere göre Çin'deki 5G mobil abone sayısı Şubat ayı sonu itibariyle 851 milyona ulaşmıştır. Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı, Çin'in toplam mobil abone sayısının Şubat ayı sonu itibariyle 1.75 milyar olduğunu açıklamıştır.

Söz konusu üç büyük telekomünikasyon operatörü China Telecom, China Mobile ve China Unicom'dur. Veriler ayrıca bu üç firmayı kullanan sabit genişbant abone sayısının Şubat ayı sonu itibariyle 643 milyona ulaştığını ve gigabit genişbant kullanıcılarının toplamın yüzde 26,7'sini oluşturduğunu ortaya koymuştur.³²

³¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://global.chinadaily.com.cn/a/202403/08/WS65eab174a31082fc043bb82f.html> adresinden ulaşılabilir.

³² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://global.chinadaily.com.cn/a/202403/31/WS6608e205a31082fc043bf99c.html> adresinden ulaşılabilir.

ENDONEZYA

Nüfusu:	281.248.053
Yüzölçümü:	1.905.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	4,783 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	353.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	9.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	77

Endonezya 5G Merkezi

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı Posta ve Bilgi Yönetimi Genel Müdürü 7 Mart'ta Batı Java'nın Bekasi Cikarang kentinde Endonezya'nın ilk 5G Akıllı Deposu ve 5G Yenilikçi Merkezi'nin açılışına katılmıştır. Merkez, BİT çözümleri sağlayıcısı Huawei Indonesia ve devlete ait PT Telekomunikasi Endonezya'nın bir yan kuruluşu ve çok uluslu bir Endonezya telekomünikasyon holdingi olan PT Telekomunikasi Seluler tarafından ortaklaşa işletilecektir. İlk olarak Mayıs 2021'de hükümet tarafından başlatılan 5G teknolojisi, Güneydoğu Asya'nın en büyük ekonomisinin akıllı şehirler, endüstriyel üretim, üretim ve geliştirme için daha akıllı insandan insana iletişimi, insandan makineye iletişimi ve makineden makineye iletişimi daha iyi desteklemeyi amaçlamaktadır. Hükümet yetkilileri, bunun Endonezya'nın kalkınma faaliyetlerini daha verimli, rekabetçi ve sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacağını söylemiştir. Huawei-Telkomsel girişimi temel olarak depolama ve lojistik başta olmak üzere ülkenin sektörlerine yönelik çözümler sunmayı amaçlamaktadır. Etkinlikte konuşan üst düzey yönetici Guo Hailong, 5G Akıllı Depo ve 5G İnovasyon Merkezi'nin Endonezya'daki 5G ekosistemini zenginleştirmeye yönelik bir adım olduğunu söylemiştir. Endonezya'nın planladığı "Altın Endonezya Vizyonu 2045"e ulaşmak için nasıl ileriye baktığını

kaydeden Guo, Endonezya Lojistik Birliği'ni endüstrilerin dijitalleşmesini ve akıllı olmasını desteklemeye çağırıştır. ³³

³³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.chinadaily.com.cn/a/202403/08/WS65eaf957a31082fc043bb952.html> adresinden ulaşılabilir.

FİLİPİNLER

Nüfusu:	113 Milyon
Yüzölçümü:	300.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.450 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi (DICT)
Mobil Şebeke Abonesi:	166,45 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,6

1. Filipinler'in Deniz Altı Kablo Ağı'nın Çağrı Merkezi Sektörünü Güçlendirmesi

Filipinler'in yeni denizaltı kablo ağının, ülkenin en ücra adalarında bile internet bağlantısını güçlendirmesi ve çağrı merkezi operatörlerinin büyük şehirlerin dışına çıkararak ekonomiye destek vermesine olanak sağlaması beklenmektedir.

Filipin Yurtiçi Denizaltı Kablo Ağı (PDSCN), çoğunluğu Tokyo merkezli telekom şirketi IPS'ye ait olan InfiniVAN'ın yanı sıra Filipinli sağlayıcılar Globe Telecom ve Eastern Telecommunications'ı içeren ortak bir projedir. Geçen yılın sonunda tamamlanan projeye ilişkin tesislerinin Nisan ayında tamamlanması planlanmaktadır.

InfiniVAN, Globe ve Eastern Telecommunications, kuzeydeki Luzon adasından güneydeki Mindanao'ya kadar uzanan ağa toplam 150 milyon ABD Doları yatırım yapmıştır. Farklı bölümler arasındaki bağlantılar, sulardaki hızlı akıntılara karşı güçlendirilmiştir.

Manila ve Cebu gibi büyük şehirler halihazırda nispeten istikrarlı bir internet erişimine sahiptir. Ancak, Filipinler 7.100'den fazla adadan oluşmaktadır ve daha uzak bölgeler genellikle istikrarlı bağlantılardan yoksundur. Yeni kablolu ağ, istihdam oluşturulmasına ve ülke çapında kalkınmanın teşvik edilmesine yardımcı olabilecektir.

Dünyanın dört bir yanından şirketler, İngilizce konuşan nüfusun büyük olmasından ve işgücü maliyetlerinin düşük olmasından yararlanarak Filipinler'de çağrı merkezleri işletmektedir. Bu nedenle de yetkililer ağı, dış kaynaklı iş süreci (BPO) sektörünün büyük şehirlerin ötesine genişlemesine olanak sağlayacağını beklemektedir.

Bir endüstri grubuna göre, Filipinler'in BPO sektörü 2023'te toplam 35,4 milyar ABD Doları gelir elde etmiş ve 1,7 milyon kişiye istihdam sağlamıştır. Çalışanların çevrimiçi müşteri verilerine güvenilir erişime ihtiyacı olması nedeniyle birçok oyuncu Manila, Cebu ve diğer büyük şehirlerde bulunmaktadır.

Artan ücretler bazı iş yapan oyuncuların başka bir yere taşınmayı düşünmesine neden olmuş ancak yetersiz telekomünikasyon altyapısı onları bu düşünceden uzaklaştırmıştır. Bölgesel hükümetler, istihdam oluşturma potansiyeli nedeniyle PDSCN'yi memnuniyetle karşılamaktadır. Ağ, ülkenin hem kentsel hem de kırsal bölgelerinde bulunan Filipinlilere daha hızlı internet ve daha verimli dijital hizmetler sunabilme imkanı da sağlayacaktır.

InfiniVAN Başkanı Koji Miyashita, "PDSCN'in yalnızca InfiniVAN'a hizmet etmekle kalmayacağını, aynı zamanda diğer şirketler için açık bir ağ geçidi işlevi de göreceğini, ve ağ ücretlerini yaklaşık onda birine düşüreceğini" açıklamıştır.³⁴

³⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://asia.nikkei.com/Business/Telecommunication/Philippines-undersea-cable-network-to-boost-call-center-industry> adresinden ulaşılabilmektedir.

GÜNEY KORE

Nüfusu:	51.709.098
Yüzölçümü:	100.363 km ²
Kişi Başına Gelir:	34.866 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kore İletişim Komisyonu (KCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	72.855.492
Sabit Şebeke Abonesi:	23.213.189
İnternet Kullanım Oranı%:	97,57

Tüketicilerin Mobil İşletmeci Geçişlerinde Daha Fazla Destek Alması

Yeni bir cihaz satın alırken mobil işletmecilerini değiştiren Güney Koreli tüketiciler, 14 Mart 2024 tarihinden itibaren mevcut sübvansiyon ve teşviklere ek olarak 500.000 won'a (380 \$) kadar ek destek fonu almaya hak kazanacaktır. Geçiş destek fonlarının devreye girmesi, şu anda toplam sübvansiyonun yüzde 15'i ile sınırlı olan ek sübvansiyonların boyutunda bir artışa neden olacaktır.

Kore İletişim Komisyonu KCC Gwacheon'daki hükümet kompleksinde bir toplantı düzenleyerek Mobil Cihaz Dağıtım İyileştirme Yasası kapsamındaki yönetmeliklerde yapılan değişiklikleri onaylamıştır. Değişiklikler, mobil işletmecileri değiştirirken geçiş destek fonlarının sağlanmasına yönelik kriterlerin belirlenmesini ve sübvansiyonların açıklanması ve yayınlanmasına yönelik ayrıntılı standartların revize edilmesini içermektedir.

Önerilen değişiklikler, yasanın yürürlükten kaldırılmasından önce mobil işletmeciler arasında rekabeti teşvik edecek koşulların oluşturulmasını amaçlamaktadır.³⁵

³⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://m.pulsenews.co.kr/view.php?year=2024&no=187037> adresinden ulaşılabilmektedir.

HİNDİSTAN

Nüfusu:	1.409.219.573
Yüzölçümü:	3.287.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.600 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	1.142.930.0000
Sabit Şebeke Abonesi:	27.450.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	52,0

1. 2024 Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, 2024 Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği (dokuzuncu değişiklik) yönetmeliklerini yayımlamıştır. TRAI tarafından çıkarılan 2009 tarihli Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği Yönetmeliği ülkede Mobil Numara Taşınabilirliği (MNP) için düzenleyici çerçeveyi ortaya koymaktadır. Bugüne kadar 2009 tarihli Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği Yönetmeliği'nde sekiz değişiklik yapılmıştır.

Yakın geçmişte, Telekomünikasyon Departmanı DoT, TRAI'ye gönderdiği çeşitli yazılar aracılığıyla, Mobil Numara Taşınabilirliği için düzenleyici çerçeveye ilişkin bazı önerilerde bulunmuştur. DoT'un önerisini göz önünde bulunduran Kurum, 27.09.2023 tarihinde paydaşların görüşünü almak üzere Taslak Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği (dokuzuncu değişiklik) Yönetmeliği, 2023'ü yayımlamış ve taslak değişiklik yönetmeliklerinde gündeme getirilen konulara ilişkin yazılı yorumlar 25.10.2023 tarihine kadar paydaşlardan talep edilmiştir. Daha sonra paydaşların talebi üzerine, yorumların sunulması için son tarih 08.11.2023 tarihine kadar uzatılmıştır. Buna karşılık, paydaşlardan 13 yorum alınmıştır. Paydaşlarla 22.02.2024 tarihinde video konferans yoluyla bir toplantı düzenlenmiştir.

Yönetmelikte yapılan bu değişiklik ile sahte SIM takası veya değiştirme yoluyla cep telefonu numaralarının taşınması uygulamasının engellenmesi amaçlanmaktadır. Telekomünikasyon Mobil Numara Taşınabilirliği (Dokuzuncu değişiklik) Yönetmeliği, 2024 TRAI'nin web sitesinde yer almaktadır. ³⁶

2. Hindistan'da "Politika, Düzenleme ve Geliştirme Alanlarında Kapasite Geliştirme ve En İyi Uygulamaların Paylaşımı" Konulu Eğitim Programı Düzenlenmesi

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, 04 - 08 Mart 2024 tarihleri arasında Yeni Delhi'de "Politika, Düzenleme ve Geliştirme Alanlarında Kapasite Geliştirme ve En İyi Uygulamaların Paylaşımı" konulu 5 günlük bir Uluslararası eğitim programı düzenlemiştir. Bu uluslararası eğitim programına Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) üyesi ülkeler Brunei, Kamboçya, Endonezya, Lao PDR, Myanmar, Malezya, Filipinler ve Tayland'dan delegeler katılmıştır.

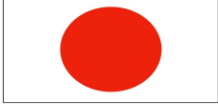
Bu kapasite geliştirme projesi, Hindistan - ASEAN Dijital Diyalogu kapsamında ASEAN-Hindistan Dijital İş Planı 2023'ün bir parçası olarak düzenlenmiştir. Telekomünikasyon Bakanlığı bu diyalog kapsamında birçok başarılı projeye imza atmıştır. Bunlar arasında TRAI geçmişte iki kapasite geliştirme programına ev sahipliği yapmıştır. Bu programlar; 2019 yılında 5 günlük benzer bir program ve 2022 yılında 'Genişbant Erişim ve Bağlanabilirliğin Teşvik Edilmesi' konulu iki günlük çevrimiçi bir çalıştaydır. TRAI tarafından yürütölen geçmiş programlar ASEAN katılımcıları tarafından takdirle karşılanmıştır.

Bu eğitim programı, telekom politikaları, düzenleme ve geliştirmenin çeşitli yönlerine ilişkin oturulardan oluşmuştur. Oturularda Telekom Sektöründe Mevcut Düzenleyici Rejim, Rekabetle İlgili Konular, Telekomünikasyonda Lisanslama ve Düzenleme, Spektrum Tahsisi, Değerleme ve Fiyatlandırma, Rekabet Politikası, Dijital

³⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.trai.gov.in/notifications/press-release/trai-releases-telecommunication-mobile-number-portability-ninth> adresinden ulaşılabilir.

Uçurumun Kapatılması, Sektörler Arası Düzenleyici Zorluklar, Telekom Tarifeleri ve Muhasebe Ayrımı ve Düzenleyici Etki Analizi gibi önemli konular ele alınmıştır.³⁷

³⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.trai.gov.in/notifications/press-release/press-release-capacity-building-sharing-best-practices-policy-0> adresinden ulaşılabilir.

JAPONYA

Nüfusu:	123.951.692
Yüzölçümü:	377.973 km ²
Kişi Başına Gelir:	33.815 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı (MIC)
Mobil Şebeke Abonesi:	204.861.100
Sabit Şebeke Abonesi:	60.720.900
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,91

Japonya'da NTT Kanunu'nun Yürürlükten Kaldırılması Kararı

Japon hükümeti, ülkenin en büyük telekomünikasyon şirketi NTT'nin 40 yıl önce ilk kez yarı-özelleştirildiği dönemde uygulanan düzenleyici kontrolleri gözden geçirecek bir yasa tasarısını onaylamıştır.

NTT 1984 yılına kadar Japonya'da bir telekom tekeli olarak faaliyet göstermiş, bu tarihte hükümet sektörü serbestleştirmek ve rekabeti getirmek için harekete geçmiştir. Bu sürecin bir parçası olarak, piyasaya yeni girenler için daha eşit rekabet ortamı oluşturmak amacıyla NTT'ye sınırlamalar getiren ve 'NTT Kanunu' olarak adlandırılan bir kanun çıkarılmıştır.

Bu şartlar arasında NTT'nin sabit hat, kurumsal ve mobil işlerinin birbirinden ayrılması, şirketin Japon kontrolü altında kalacağına dair güvenceler, en az üçte bir oranında devlet hissesinin korunması ve yönetici pozisyonlarında sadece Japon vatandaşlarının bulunacağına dair güvenceler yer almıştır. Ayrıca NTT, şirketin kamu tarafından finanse edilmesi nedeniyle Ar-Ge çalışmalarının sonuçlarının kamuya açıklamakla yükümlü kılınmıştır.

Aradan 40 yıl geçtikten sonra NTT, şirketin küresel sahnede rekabet edebilmesini engellediğini belirterek dengesiz düzenleyici denetimden yakınmıştır. 2023 yılında bu durum, Japon hükümeti içinde de destek bulmuş ve İçişleri ve Haberleşme Bakanı

Matsumoto Takeaki, sektördeki teknolojik değişimin hızının "sistem reformlarının hızla gerçekleştirilmesi gerektiği" anlamına geldiğini savunmuştur. Bu kapsamda; NTT'nin mevcut sıkıntılarının birçoğunu hafifleten, Ar-Ge sonuçlarını açıklama zorunluluğunu ortadan kaldıran ve yabancı uyrukluların yönetici pozisyonlarında yer almasına izin veren (yönetim kurulunun üçte ikisinin Japon olması şartıyla) mevzuat taslağı hızla hazırlanmıştır.

NTT'nin rakipleri ise ortak bir bildiri yayınlarak mevcut önerinin NTT'ye çok fazla güç vereceğini savunmuş ve dengeli bir düzenleyici reformun hayata geçirilmesi için daha fazla zaman tanınması gerektiğini söylemişlerdir. Ortak açıklamada "Adil rekabet, evrensel hizmet yükümlülükleri ve yabancı yatırımlara getirilen kısıtlamalarla ilgili konular, Japonya'nın telekomünikasyon altyapısının güvenliği perspektifi de dahil olmak üzere ulusal çıkarlar ve insanların yaşamları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir ve bu tür konular değerlendirilirken yerel işletmelerin ve halkın sesine dikkatle kulak verilmesi gerekmektedir. NTT Yasasının 'yürürlükten kaldırılmasına' karşı çıkmaya devam edeceğiz ve daha dikkatli politika tartışmalarının yapılmasını şiddetle talep ediyoruz." denilmiştir.³⁸

³⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://totaltele.com/japan-to-reduce-regulatory-pressure-on-incumbent-ntt/> adresinden ulaşılabilmektedir.

KUVEYT

Nüfusu:	4.336.135
Yüzölçümü:	17.820 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	7.640.000
Sabit Şebeke Abonesi:	584.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	99,6

STC Kuveyt ve Huawei'den 5.5G için İşbirliği Mutabakat Zaptı

İspanya Barcelona'da düzenlenen Mobil Dünya konferansı 2024 (MWC, Mobile World Conference) sırasında, Kuveyt Telekomünikasyon Şirketi (STC) ile Huawei, 5.5G stratejik işbirliğinin ve elde edilecek ticari gelirin artırılmasına ilişkin bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır. Mutabakat zaptı kapsamında iki şirket, 5.5G tabanlı akıllı kablosuz ağlar oluşturmak, tüketiciler, evler ve işyerleri için yeni hizmetleri tasarlamak amacıyla birlikte çalışacak ve 5.5G endüstrisinin ve ekosisteminin olgunluğunu artıracaktır.

Akıllı kablosuz ağlar arasında fiber altyapı gerekmeksizin kablosuz ve yüksek hızda internet bağlantısı imkanı sunan WTTx Suite 2.0 (Wireless to the X), yöneticinin veya kurumun zaman zaman ihtiyaç duyduğu danışmanlık, koçluk, eğitim ve terapi desteğini tek bir çatıda toplayan SmartCare hizmeti ve telsiz erişim şebekesi dijital ikiz sistemi (RAN, radio access network digital twins system) bulunmaktadır. Etki alanları arası veri yakınsaması, kullanıcı deneyiminin proaktif bir şekilde yönetilmesine, ağ performansının sürekli olarak iyileştirilmesine ve ağ operasyon merkezi (NOC, network operations center) ile hizmet operasyon merkezinin (SOC, service operations center) yakınsaması yoluyla akıllı dijital dönüşüm elde edilmesine yardımcı olmaktadır. Bu, dijital varlıkları tehditlerden korumak için bir ağ güvenliği mimarisi oluşturmayı amaçlamaktadır.

5.5G'den para kazanmak için STC ve Huawei, yeni uygulamaları daha fazla keşfedip kuluçkalayacak ve 5G kullanıcı büyümesini artırmak için ağ yeteneklerine dayalı yeni hizmetler başlatacaktır. İki şirket, KOBİ'ler için özelleştirilmiş akıllı ofis çözümleri başlatacak ve petrol ve gaz endüstrisinde dikey uygulamalar geliştirecektir. Ayrıca konsept kanıt testleri gerçekleştirecek ve pazar gelişimini yönlendirmek için konsepti yinelemeli olarak ticari ürünlere çevireceklerdir.

MWC Barcelona 2024 Etkinliği sırasında Huawei, en yeni ürünlerini ve çözümlerini sergilemiştir. 2024'te 5.5G'nin ticari lansmanı ile Huawei, ağlar, bulut ve zeka alanlarında heyecan verici yeni inovasyonların peşinden gitmek amacıyla dünya çapındaki işletmeciler ve ortaklarla işbirliği yapmaktadır.³⁹

³⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.huawei.com/en/news/2024/2/stc-kuwait-5-point-5g-huawei> adresinden ulaşılabilir.

MALEZYA

Nüfusu:	34,3 Milyon
Yüzölçümü:	329.847 km ²
Kişi Başına Gelir:	11.700 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu (MCMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	47,95 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,2 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	%97,4

1. JENDELA Geniş Bant Projesi

Malezya İletişim Bakanı, hükümetin geniş bant altyapısını iyileştirmeye yönelik Ulusal Dijital Ağ (JENDELA) programının 2025 yılının sonuna kadar tamamlanma yolunda olduğunu ve sürecin büyük bir kısmının tamamlandığını açıklamıştır.

İletişim Bakanı Fahmi Fadzil, JENDELA kapsamında planlanan 3.884 yeni telekomünikasyon kulesinden 2.395'inin 2024 yılı Ocak ayı sonu itibarıyla inşa edilip faaliyete geçirildiğini, planlanan 40.214 verici istasyonundan 39.983'ünün iyileştirildiğini ve sabit hat tarafında planlanan 4,19 milyon tesisin 3,32 milyonunun fiber optik bağlantıyla donatıldığını ifade etmiştir.

21 milyar RM (4,4 milyar ABD Doları) tutarındaki JENDELA girişimi, 2025 yılı sonuna kadar 5G kullanımının yaygınlaşması ve %100 geniş bant bağlantısı elde etme hedefiyle 12. Malezya Planının (2021-2025) bir parçası olarak 2020 yılında başlatılmıştır. Malezya'nın tek toptan 5G ağ operatörü Digital Nasional Bhd (DNB), 31 Aralık 2023 itibarıyla nüfuslu alanların %80'inden fazlasını kapsamıştır.

İletişim Bakanı Fahmi, planlanan tüm JENDELA girişimlerinin 2025 sonuna kadar aşamalı olarak tamamlanıp faaliyete geçmesinin beklendiğini ve Sarawak'taki üzerinde

hiçbir ekipman bulunmayan 169 telekomünikasyon kulesinin bu yıl 1 Ocak ile 22 Mart tarihleri arasında başarıyla yeniden faaliyete geçirildiğini belirtmiştir. Fahmi ayrıca, geri kalan 431 kuleden 297'sinin telekomünikasyon şirketlerinin işletmesine hazır olduğunu, 44 kulenin henüz inşaat halinde olduğunu, 59'unun yeni yerlere nakledildiğini ve 31'inin konum çakışması sorunlarıyla karşı karşıya olduğunu ifade etmiştir.

Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu MCMC, Maliye Bakanlığı (MOF) ve telekom şirketlerine, Sarawak'ta 600 ekipman bulunmayan kulenin etkinleştirilmesi için 206,98 milyon RM tutarında bir hükümet bütçesi tahsis edilmiştir.⁴⁰

⁴⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://developingtelecoms.com/telecom-business/telecom-regulation/16472-malaysia-jendela-broadband-project-on-track-for-2025-completion.html?utm_source=related_articles&utm_medium=website&utm_campaign=related_articles_click adresinden ulaşılabilir.

SİNGAPUR

Nüfusu:	5.850.000
Yüzölçümü:	7.199 km ²
Kişi Başına Gelir:	82.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu (IMDA)
Mobil Şebeke Abonesi:	9.827.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.962.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	95

Yapay Zeka

Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA; ülkedeki teknoloji yetenek havuzunu genişletmek ve seviyesini yükseltmek için önemli adımlar atmaktadır. Bu kapsamda yapay zeka odaklı eğitim ve kariyer geliştirme programlarına yatırım yaptığı belirtilmektedir. Bu programların burslar ile yurtdışı staj imkanları gibi öğrencilere yapay zeka alanında pratik deneyim sağlayacak şekilde endüstriye hazırlık süreçlerini güçlendirerek tasarlandığı ve sonrasında iş olanaklarını artırmayı amaçladığı ifade edilmektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda, üç yıl içinde 20 milyon ABD Doları yatırım planı yanında, 200'den fazla şirketin beceriye dayalı işe alım hareketine destek sözü vererek yeni mezunlar için 800 yeni iş fırsatı taahhüt ettiği belirtilmektedir. IMDA bu proje çerçevesinde hem talep hem de arz tarafında önemli gelişmeler sağlayarak Singapur'un yapay zeka konusundaki yeteneklerini artırmayı hedeflemektedir.⁴¹

⁴¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.imda.gov.sg/resources/press-releases-factsheets-and-speeches/factsheets/2024/imda-leveling-up-singapores-ai-talent-pool> adresinden ulaşılabilmektedir.

Nüfusu:	36.305.289
Yüzölçümü:	2.149.690 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	23,140 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	CITC
Mobil Şebeke Abonesi:	41.298.629
Sabit Şebeke Abonesi:	5.377.980
İnternet Kullanım Oranı (%):	95,7

Suudi Mobily'nin, Orta Doğu Telekom Sektöründe En Hızlı Büyüyen Firma Seçilmesi

Suudi Mobily, pazarlama danışmanlığı Brand Finance tarafından 2024 yılında Orta Doğu'da telekomünikasyon sektöründe en hızlı büyüyen firma olarak gösterilmiştir. Sıralamada, şirketin değerinin önceki yıla göre yaklaşık %18 oranında arttığı ve bu sayede Orta Doğu'nun en büyük telekomünikasyon firmaları arasında liderliğini

sürdürdüğü belirtilmiştir. Bu yeni yayımlanan sıralama ve rakamlar, Suudi Arabistan'ın dijital dönüşümü daha da geliştirme ve teşvik etme, bilgi ve iletişim teknolojisi alanında sunulan hizmetleri yükseltme hedefiyle uyumludur.

Suudi Mobily'de Marka ve Kurumsal İletişimden Sorumlu Başkan Yardımcısı Noura Al-Shiha, başarıyla ilgili olarak, "Mobily, hem bireysel hem de kurumsal müşteriler için en iyi seçim haline geldi. Marka düzeyindeki başarıları, Krallık'ta entegre ve öncü dijital hizmetler sunma konusundaki üstün performansını ve dijital altyapı gelişiminde kaydettiği büyük ilerlemeyi yansıtıyor." açıklamasını yapmıştır.

Brand Finance ayrıca, Mobily'nin CEO'su Salman bin Abdulaziz Al-Badran'ı küresel marka koruma indeksinde ilk 10 iş lideri arasına yerleştirmiştir. Bu durum, Al-Badran'ın 2019'da şirkete katıldığı tarihten bu yana başlattığı çeşitli girişimlere ve firmanın marka değerinin yükseltilmesinde oynadığı kilit role atfedilmiştir. Al-Shiha, Mobily CEO'sunun küresel marka koruma indeksine dahil edilmesinin, şirketi dünyanın en güçlü marka isimlerinden biri haline getirme konusundaki ilgisini yansıttığını ifade etmiştir.

Brand Finance, marka etiketi değerlendirmelerini; Marka Gücü Endeksi, şirketlerin gelir ve kar artırma üzerindeki etkisi ve gelecek büyüme beklentileri gibi çeşitli temel kriterlere göre yapmaktadır.

Suudi Mobily yatırımlarının çoğu, altyapı geliştirmeye, bulut bilişim ve Nesnelerin İnterneti gibi yeni teknolojileri benimsemeye, veri merkezlerini büyütme ve 5G ağının yaygınlaştırılmasına odaklanmaktadır. Şirket, müşterilerine modern bir deneyim sunmaya çalışmakta ve "Önce Müşteri" yaklaşımını benimseyerek onların ihtiyaçlarını ön planda tutmaktadır. Bu stratejinin amacı, Krallık'ta ailelerin ve bireylerin yaşam kalitesini iyileştirmeyi hedefleyen Suudi Vizyon 2030'un hedeflerine ulaşmaktır.⁴²

⁴² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.arabnews.com/node/2483791/business-economy> adresinden ulaşılabilir.

TAYLAND

Nüfusu:	71.863.332
Yüzölçümü:	513.120 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	7.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	118 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4.14 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	76,54

Tayland Telekom Fiyat Listesi

Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu NBTC, True ve Dtac'in son birleşmelerinden sonra yapılan denetlemeye yönelik ilerlemesini, ağ kalitesi ve fiyatları içerecek şekilde ayrıntılı olarak yedi gün içinde rapor etmesini istemiştir. Ulusal Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Konseyi NESDC'nin, telekomünikasyon sektöründeki birleşmelerin ağ kalitesinin düşmesine ve fiyatların artmasına yol açtığını belirtmesinin ardından söz konusu rapor talep edilmiştir.

NESDC talebinde, Tüketicuyu Koruma Kurulu'nun yakın zamanda yaptığı ve tüketicilerin çok az şeye daha fazla para ödediğini söyleyen bir ankete atıfta bulunmuştur. NESDC, Tüketicilerin aynı zamanda ağ kalitesiyle ilgili sorunlar yaşadığını ve tüketicilerin %81'inin son altı ayda yavaş veya kesintili internet bağlantısından şikayetçi olduğunu ifade etmiştir.

NBTC'nin ekonomiden sorumlu komisyon üyesi Suphat Suphachalasai, her ajansın kendine özgü fiyat hesaplama yöntemleri ve mevcut birden fazla hizmet olması nedenleriyle fiyat karşılaştırması yapmanın karmaşık olduğunu ifade etmiştir.⁴³

⁴³ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <https://www.nationthailand.com/thailand/general/40036184> adresinden ulaşılabilir.

AFRİKA KİTASI

GÜNEY AFRİKA

Nüfusu:	60.142.978
Yüzölçümü:	8.515.767 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.055 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu (ICASA)
Mobil Şebeke Abonesi:	100.328.005
Sabit Şebeke Abonesi:	1.472.191
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,31

ICASA, 2016 Son Kullanıcı ve Abone Hizmet Şartında Değişiklik Taslağı

Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu ICASA, 2016 Son Kullanıcı ve Abone Hizmet Şartı (EUSSC) yönetmeliklerinde yapılacak değişiklik taslakları hakkında paydaşları görüş bildirmeye davet etmektedir. Bu taslak ile tüketiciyi koruma hükümlerini iyileştirmeyi ve güçlendirmeyi amaçlayan ICASA, tüketicilerin çıkarları ile ses, SMS, veri ve OTT hizmetleri paketleri için dinamik ve etkili bir pazar ihtiyacı arasında bir denge kurmayı hedeflemektedir.

Taslak değişiklikler, müşterilerin satın alabileceği ses, SMS veya veri gibi tüm hizmet paketlerinin aynı şekilde ele alınmasını; sosyal medya/OTT paketlerinin benzer şekilde ele alınmasını; yedi gün veya daha uzun süreli hizmet paketlerinin kullanılmayan kısımlarının otomatik, kısmi olarak devredilmesi için kademeli hükümler sağlanmasını; bir saatin 60 tam dakika ve bir günün 24 tam saat anlamına gelmesi gibi çok kısa paketlerin tam süresinin netleştirilmesini ve tüketicilerin aynı şebekedeki SIM kartlar arasında paketleri veya paket kısımlarını aktarma hakkının korunmasını önermektedir.

Önerilen değişiklikler, tüketici grupları da dahil olmak üzere çeşitli paydaşlar tarafından hizmet paketleri için süre sonu kuralları, yüksek paket dışı ücretler ile kurallar ve müşteriler tarafından satın alınan ses, SMS, veri ve diğer paket türleri için devir ve

aktarım hükümlerine ilişkin netlik olmamasından kaynaklanmaktadır. 2022'de çok sayıda paydaştan alınan, EUSSC Yönetmeliği'nin ilk taslak değişikliklerine ilişkin başvurularda, önerilen bazı değişikliklerin tüketici seçeneklerinin azalmasına, fiyatların artmasına ve kısa vadeli paket pazarında rekabetin engellenmesine yol açabileceği öne sürülmüştür.⁴⁴

⁴⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecompaper.com/news/icasa-publishes-draft-amendments-to-2016-end-user-and-subscriber-service-charter--1493218> adresinden ulaşılabilir.

KENYA

Nüfusu:	47.564.296
Yüzölçümü:	580.367 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	4.993 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kenya Haberleşme Kurumu
Mobil Şebeke Abonesi:	61.408.904
Sabit Şebeke Abonesi:	59.785
İnternet Kullanım Oranı(%):	85,2

Telkom Kenya'nın En Çok Kullanıcı Kaybeden İşletmesi

Telkom Kenya, üç ayda 700.000'den fazla aboneyi kaybetmiştir ve bu da şirketin yakın geçmişte yaşadığı düşüşü hızlandırmıştır. Kenya Haberleşme Kurumunun (CA) en son verilerine göre, mobil servis işletmecisinin Aralık 2023 itibarıyla 1,34 milyon aboneye sahip iken; bu sayı, Eylül ayında %36 düşüş göstermiştir.

CA, Aralık ayına kadar olan döneme ilişkin üç aylık istatistik raporunda, "Mobil abonelik sayısı geçen çeyrekte bildirilen 67,1 milyondan referans döneminde 66,7 milyona düşmüştür. Sonuç olarak mobil penetrasyon oranı 0,8 puan azalarak %131,9 rekor seviyeye gerilemiştir." ifadeleri ile belirtilmiştir.⁴⁵

⁴⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.standardmedia.co.ke/health/business/article/2001491429/telkom-kenya-the-biggest-loser-as-telcos-shed-800000-user> adresinden ulaşılabilir.

MISIR

Nüfusu:	114.484.252
Yüzölçümü:	1.001.450 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.324,62 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (NTRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	69,6 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,84 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,0

1. Telecom Egypt ve Hindistan Şirketi Arasında İşbirliği Mutabakatı

İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, Telecom Egypt, Hintli ağ firması TEJAS ile bir mutabakat zaptı (MoU) imzalamıştır.

Mutabakat Zaptı uyarınca TEJAS, fiber optik teknolojisini kullanarak iletişim ürünlerini Mısır'da üreteceğini belirtmiştir. Mutabakat Zaptı ayrıca kapasite geliştirme için bir akademi, bir araştırma ve geliştirme merkezi ve bir teknik destek merkezi kurulmasını öngörmektedir. Hindistan'ın Mısır Büyükelçisi Ajit Gupte, Mısır ve Hindistan arasında iletişim ve bilgi teknolojileri alanında artan işbirliğinin Hintli şirketlerin Mısır'da daha fazla varlık göstermeleri için büyük bir fırsat sunduğuna dikkat çekmiştir.⁴⁶

2. Telecom Egypt ve EXA Arasında Anlaşma

Bakanlar Kurulu tarafından yapılan açıklamaya göre, Orta Doğu'daki deniz kabloları operatörlerinden biri olan devlet şirketi Telecom Egypt ile deniz kabloları altyapısı alanında öncü bir Avrupa şirketi olan EXA Infrastructure, uluslararası veri trafiğini birleştirmek üzere bir anlaşma imzalamıştır. Bu anlaşma, WeConnect sistemi

⁴⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.samenacouncil.org/samena_daily_news?news=100048 adresinden ulaşılabilir.

aracılığıyla uluslararası veri trafiği hareketini arttırmayı ve Mısır'ın Avrupa'ya doğrudan bağlantılar için hayati bir merkez olarak konumunu güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Ayrıca, EXA Infrastructure'ın Avrupa'dan Mısır kıyılarına uzanan erişimini genişleterek Orta Doğu ve Asya'dan Avrupa'ya uluslararası hareket için birleşik bir hizmet noktası oluşturmaktadır. Bu ortaklık kapsamında EXA Infrastructure, Mısır Telekomünikasyon Şirketi'nin Akdeniz'de sahip olduğu iniş istasyonları aracılığıyla Mısır'dan Avrupa'daki herhangi bir noktaya trafik yönlendirmek için esnek seçenekler sunacağı bildirilmiştir. Bu stratejik işbirliği, WeConnect sistemini kullanarak EXA Infrastructure'ın gelişmiş altyapısı aracılığıyla Avrupa'nın kilit noktalarına sorunsuz erişimi kolaylaştırmaktadır.⁴⁷

3.Nilesat'ın Mısır Uydu Ağını Hughes İle Geliştirmesi

Telecom Talk'a göre, Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinin önde gelen uydu operatörlerinden Nilesat, Mısır'daki uydu genişbant hizmetlerini geliştirmek için Hughes Network Systems'in Jupiter Sistemini seçtiğini açıklamıştır.

Nilesat'ın, Nilesat 301 uydusu için Hughes Jupiter System Gateway ve terminallerini kullanacağı belirtilmiştir. Jüpiter Sistemi verimliliği, güvenilirliği, esnekliği ve yüksek performansı ile bilinmektedir. Uygulamanın 2024 yılının 3. çeyreğinin sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir. Bu proje, Mısır'ın kırsal bölgelerinde artan internet erişimi talebini karşılamayı amaçlamaktadır. Nilesat, "Dikkatli bir teknik ve ticari değerlendirmeden sonra, Hughes JUPITER Sisteminin Nilesat abonelerine en iyi hizmeti sunmamıza yardımcı olmak için gereken verimliliği, güvenilirliği, esnekliği ve yüksek performansı sağladığını doğruladık." demiştir. Hughes ise, "MENA bölgesinde internet erişimine olan ihtiyaç artıyor ve Hughes, kırsal alanlara erişim sağlamak için Nilesat ile çalışmaktan memnuniyet duyuyor. JUPITER Sistemimiz uydu bağlantısı için fiili bir standarttır ve Nilesat'a çok iyi hizmet edecektir." açıklamasında bulunmuştur.⁴⁸

⁴⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.samenacouncil.org/samena_daily_news?news=99949 adresinden ulaşılabilir.

⁴⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.samenacouncil.org/samena_daily_news?news=99935 adresinden ulaşılabilir.

AVUSTRALYA

Nüfusu:	25.687.041
Yüzölçümü:	7.692.024 km ²
Kişi Başına Gelir:	56,352 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA)
Mobil Şebeke Abonesi:	27.880.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.820.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	86,55

1. Luxottica'nın, Spam İhlalleri Nedeniyle 1,5 Milyon Dolar Ceza Ödemesi

Avustralya İletişim ve Medya Kurumu ACMA tarafından yapılan bir araştırma, Luxottica'nın Kasım 2022 ile Mayıs 2023 arasında, işlevsel bir abonelikten çıkma özelliği olmadan müşterilere 91.231 pazarlama e-postası gönderdiğini ortaya çıkarmıştır. Aynı dönemde Luxottica, bu tür mesajlardan aboneliğini iptal eden müşterilere 112.348 kısa mesaj ve e-posta göndermiştir.

Bu kapsamda, OPSM, Oakley ve Sunglass Hut markalarının sahibi olan gözlük perakendecisi Luxottica, Avustralya spam yasalarını ihlal edecek şekilde 200.000'den fazla pazarlama mesajı gönderdiği için 1.512.500 dolar ceza ödemek durumunda kalmıştır.

Kurul Üyesi Samantha Yorke konuya ilişkin olarak: "İşletmeler pazarlığın kendilerine düşen kısmını yerine getirmeli ve müşteriler istediğinde bu mesajları göndermeyi bırakmalı. E-postalar bu tür pazarlama içeriği içerdiğinde, spam kurallarına göre ticari hale gelirler ve mesaj aboneliğinden çıkma seçeneğini de içermelidirler." açıklamasında bulunmuştur.

Abonelikten çıkma seçeneği olmadan gönderilen e-postaların yaklaşık yarısı, Oakley ürünlerinin nasıl görüntüleneceği ve satın alınacağı ve ücretsiz gönderim promosyonu gibi açıkça ticari içeriği de içeren veya bunlarla bağlantılı olan sipariş onayları ve şifre sınırlama mesajlarından oluşmuştur.

Mali cezaya ek olarak ACMA, Luxottica'nın spam kurallarına uygunluğunu gözden geçirecek ve gerektiğinde iyileştirmeler yapacak bağımsız bir danışman atama taahhüdünü içeren üç yıllık kapsamlı bir mahkeme taahhüdünü de kabul etmiştir. Luxottica'nın ayrıca ACMA'ya düzenli olarak rapor vermesi gerekmektedir.

Bu eylem, Uber, Outdoor Supacentre ve Kmart dahil olmak üzere spam aboneliğinden çıkma yasalarını ihlal eden diğer şirketlere karşı uygulanan son yaptırımların ardından gelmiştir. Bayan Yorke, "Avustralya'da e-pazarlama yapan tüm şirketlerin, uyumluluk sistemlerinin çalıştığını ve tüketicilere spam gönderilmesini önlemek için etkili olup olmadığını kontrol etmelerini şiddetle tavsiye ediyoruz" demiştir.

Spam aboneliğinden çıkma kurallarının uygulanması, ACMA'nın uyumluluk önceliklerinden biridir ve son 18 ayda işletmeler spam ve telefonla pazarlama cezaları olarak 12,7 milyon dolardan fazla para ödemiştir.⁴⁹

2. Sahte Ürün E-Postası Dolandırıcılığı

Avustralya İletişim ve Medya Kurumu ACMA, resmi internet sitesinden yaptığı açıklama ile Sahte Ürün E-Postası Dolandırıcılığına ilişkin uyarıda bulunmuştur.

Sahte ürünlerin reklamını yapan e-postalar, gerçek olamayacak kadar iyi veya ucuz ürünler sunarak okuyucunun dikkatini çekmek için tasarlanmış yaygın bir dolandırıcılık türüdür. Bu dolandırıcılıklar genellikle bilinen markaların ve ürünlerin kimliğine bürünmektedir.

Bir e-postanın sahte ürün dolandırıcılığı olabileceğine dair işaretler şunlardır:

⁴⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.acma.gov.au/articles/2024-04/luxottica-pays-15m-penalty-spam-breaches> adresinden ulaşılabilir.

- Aciliyet duygusu: Zamanın tükendiği söylenebilmekte, büyük bir indirim teklif edilebilmekte veya satın alınmak için son şans olduğu iddia edilebilmektedir.
- Alışılmadık görünen bir e-posta adresi: Bunlar genellikle rastgele harflerle başlamakta, yazım hataları içermekte veya e-postadaki ürünle ilgisi olmayan bir alan adına sahip olmaktadır.
- Yanlış bir web sitesi adresi: E-postada bağlantısı verilen web sitesi, benzer görünse de genellikle gerçek markanın web sitesinden farklı bir adrese sahip olmaktadır.

Bir mesajın gerçek olup olmadığından emin olunmadığı takdirde durup düşünülmesi ve harekete geçmek için acele edilmemelidir. Gönderenin kimliği bilinmiyorsa veya şüpheliyse asla hiçbir bağlantıya tıklanmamalı veya kişisel veya mali ayrıntı verilmemelidir. Bir mesajın gerçek olup olmadığına kontrol edilmesi gerekiyorsa resmi bir web sitesi, fatura veya uygulama aracılığıyla onaylanan bilgiler kullanılarak işletmeyle iletişime geçilmelidir.

Dolandırıcılar herkesi hedef almaktadır. ACMA web sitesi vasıtası ile telefon dolandırıcılıklarından nasıl korunulacağı hakkında daha fazla bilgi edinilebilmektedir. Dolandırılma durumunun olduğu düşünülüyorsa, herhangi bir ödemeyi durdurmak ve Scamwatch'a rapor vermek için hızlı bir şekilde finans kurumuyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Scamwatch web sitesi ayrıca atılabilecek diğer adımlar hakkında da yararlı bilgiler içermektedir. Bu kapsamda, Avustralya'yı dolandırıcılar için daha zor bir hedef haline getirmek amacıyla faaliyet gösteren Scamwatch, dolandırıcılıkların nasıl tanınacağı, kaçınılacağı ve raporlanacağı konusunda farkındalık oluşturmaktadır. Bunu yapmak için Yeni Ulusal Dolandırıcılıkla Mücadele Merkezi, dolandırıcılık raporlarından elde edilen bilgileri paylaşmakta ve dolandırıcılığı engellemek için hükümet, kolluk kuvvetleri ve özel sektörle birlikte çalışmaktadır.⁵⁰

⁵⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı <https://www.acma.gov.au/articles/2024-04/fake-product-emails-scam> bilgiye adresinden ulaşılabilir.

2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

AB SAYISAL TEK PAZARI

Avrupa Tek Pazarı, Avrupa Birliği'nin (AB) 27 üye ülkesi ile Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması yoluyla İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç ve ikili anlaşmalar yoluyla İsviçre'yi içeren tek bir pazardır. Tek pazar, toplu olarak dört özgürlük olarak bilinen malların, sermayenin, hizmetlerin ve emeğin serbest dolaşımını garanti etmeyi amaçlamaktadır. Avrupa Sayısal Tek Pazar ise, dijital pazarlama, e-ticaret ve telekomünikasyonu kapsayan Avrupa Tek Pazarına ait bir politikadır. Bu politika ile dijital çağa ayak uydurabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenerek var olan pazarların tek bir pazar haline getirilmesi hedeflenir.

1. Siber Dayanışma Yasasına İlişkin Anlaşma

Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ile Avrupa Konseyi arasında Siber Dayanışma Yasasına ilişkin yapılan anlaşmayı desteklediğini açıklamıştır. Siber Dayanışma Yasası ile siber tehditler ve olayları daha iyi tespit etmek, tehdit ve olaylara hazırlanmak ve bu tehditlere çözüm bulmak amacıyla Avrupa Birliği düzeyindeki dayanışmanın güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

Siber Dayanışma Yasası aşağıda yer alan üç eylemi içermektedir;

- Ulusal ve sınır ötesi siber merkezlerin oluşturduğu bir ağdan ve yapay zekâ ile gelişmiş veri analitiği gibi en son teknolojiye sahip altyapılardan yararlanılarak Avrupa Siber Güvenlik Uyarı Sistemi hızlı bir şekilde kurulmalıdır. Bu altyapı ile yetkililere ve diğer ilgili kuruluşlara gerçek zamanlı farkındalık oluşturarak siber tehdit ve olaylara etkin bir şekilde yanıt verilmesinin sağlanması hedeflenmektedir.
- Önemli ve büyük ölçekli siber olaylara karşı hazırlık ve müdahale yeteneğini artıracak bir Siber Güvenlik Acil Durum Mekanizması oluşturulmalıdır.
- Avrupa Birliği'nin siber güvenlik durumunu iyileştirmeye yönelik tavsiyeler sağlamak amacıyla önemli veya büyük ölçekli olayları meydana geldikten sonra

incelenmesi ve değerlendirmesi amacıyla Avrupa Siber Güvenlik Olayı İnceleme Mekanizması oluşturmalıdır.

Avrupa Parlamentosu ve Konsey, Siber Güvenlik Yasası'nda değişiklik yapılması konusunda da anlaşmaya varırken; bu değişiklik, yönetilen güvenlik hizmetlerine ilişkin Avrupa sertifikasyon programlarının benimsenmesi olasılığını da artırmıştır. Yönetilen güvenlik hizmetlerinin, siber güvenlik olaylarının önlenmesinde ve bu olaylara müdahale edilmesinde önemli bir rol oynadığı ifade edilmiştir. Güvenlik hizmetlerinin sertifikasyonu ile Avrupa genelinde siber güvenliğin güçlendirilmesi ve tedarik zincirinde güven ile şeffaflığın teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Bu durumun, siber güvenlik hizmetleri satın alınırken net bir kritere sahip olması gereken işletmeler ve kritik altyapı işletmecileri için büyük önem taşıdığı belirtilmiştir.⁵¹

2. Dijital Hizmetler Yasası Kapsamında AliExpress'e Resmi Soruşturma

Avrupa Komisyonu, AliExpress'in risklerin yönetimi ve azaltılması, içeriklerin denetlenmesi, reklam ile öneri sistemlerinin şeffaflığına ilişkin alanlarda Dijital Hizmetler Yasası'nı (DSA) ihlal edip etmediğini değerlendirmek amacıyla resmi işlemler başlatmıştır. AliExpress'in Ağustos 2023'te gönderdiği risk değerlendirme raporunun analizi de dahil olmak üzere yürütölen ön soruşturmaya dayanarak, şeffaflık Raporunda yer alan bilgiler ve Komisyonun resmi bilgi taleplerine verdiği yanıtlar sonucunda Komisyon, Dijital Hizmetler Yasası kapsamında AliExpress'e karşı resmi soruşturma açmaya karar vermiştir.

Bu kapsamda,

- Yasadışı içeriğin yayılmasına ilişkin risklerin değerlendirilmesi ve azaltılmasıyla ilgili DSA yükümlölüklerinin yerine getirilmesi,
- Tüketicilerin sağlığı ve özellikle reşit olmayanları için risk oluşturan belirli ürünleri yasaklayan AliExpress hizmet şartlarının uygulanmaması,
- Yasadışı içeriğin yayılmasını önlemeye yönelik etkili önlemlerin bulunmaması,

⁵¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1332 adresinden ulaşılabilmektedir.

- AliExpress'in Ortaklık Programı aracılığıyla yasa dışı veya zararlı ürünleri tanıtan satıcılardan kaynaklanan riskleri önlemeye yönelik etkili tedbirlerin eksikliği,
- Etkili bir şikâyet sistemi sağlanmasına ilişkin DSA yükümlülüğüne uygunluğun eksikliği,
- AliExpress'i kullanan satıcılardan talep edilen bilgilerin güvenilirliğine yönelik DSA yükümlülüğüne uygunluğun eksikliği,
- AliExpress'te sunulan reklamlar için aranabilir ve güvenilir bir veri havuzu sağlamaya yönelik DSA yükümlülüğüne uygunluğun eksikliği

şeklindeki sorunların kanıtlanması halinde DSA'nın 16, 20, 26, 27, 30, 34, 35, 38, 39 ve 40. maddelerinin ihlali anlamına geleceği belirtilmiştir. Avrupa Komisyonu ilk olarak derinlemesine bir soruşturma yürütmeyi planlarken, işlemlerin resmi olarak başlatılmasının ardından görüşmeler veya incelemeler gerçekleştirerek kanıt toplamaya devam edeceğini de açıklamıştır.⁵²

⁵² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1485 adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı (European Union Agency for Cybersecurity) Avrupa Birliği'ne bağlı ağ ve bilgi güvenliğinden sorumlu bir ajanstır. 13 Mart 2004 tarihinde kurulmuş olup 1 Eylül 2005 tarihinde faaliyete geçmiştir. Merkezi Yunanistan'ın Kandiye kentinde yer almaktadır. ENISA Avrupa genelinde yüksek bir siber güvenlik düzeyine ulaşmayı amaçlamaktadır. ENISA, AB çatısı altındaki tüm kurum ve kuruluşların ağ ve bilgi güvenliği konusunda bilgi paylaşımında bulunduğu bir merkez konumundadır. ENISA'nın sorumluluğu, AB içinde en üst seviyede ve en etkin şekilde ağ ve bilgi güvenliğini tesis etmektir. AB enstitüleri ve üye ülkelerle de işbirliği yaparak; AB içinde yer alan tüm kullanıcılar, çeşitli organizasyonlar ve iş dünyasında bilgi güvenliği kültürü oluşturmayı hedeflemektedir. ENISA, bulut bilişim alanında hem kamu kurumlarına, hem de özel sektör temsilcilerine yeni bilişim teknolojileri ve servislerine güvenli geçiş için rehberlik hizmeti sunmaktadır. ENISA, kurumlar arası koordinasyonu sağlama ve bilinçlendirme çalışmaları yapmanın yanı sıra; kullanıcılara uyguladığı anketlerle mevcut durumun analizini de sık aralıklarla yaparak, yeni bilgi güvenliği politikalarının üretilmesine katkı sağlamaktadır.

2030 yılı siber Güvenlik Tehditleri Öngörüleri

ENISA “2030 İçin Siber Güvenlik Tehditleri Öngörüleri” raporunu yayımlamıştır. 2030 yılına kadar etkili olacak yeni ortaya çıkan siber güvenlik tehditlerinin revize edilmiş bir listesini şöyledir:

- Yazılım Bağımlılıklarının Tedarik Zincirinde Uzlaşması
- Beceri Eksikliği
- Siber-Fiziksel Ekosistemlerde İnsan Hatası ve İstismara Uğrayan Eski Sistemler
- Sektörler Arası Teknolojinin Aşırı Yoğunluğuunda Yamasız ve Güncel Olmayan Sistemlerden Yararlanma Ekosistemi
- Dijital Gözetim Otoriterliğinin Yükselişi / Mahremiyet Kaybı
- Tek Başarısızlık Noktası Olarak Sınır Ötesi BİT Hizmet Sağlayıcıları
- Gelişmiş Dezenformasyon / Etkileme Operasyonları (IO) Kampanyaları

- Gelişmiş Hibrit Tehditlerin Yükselişi
- Yapay Zekanın Kötüye Kullanımı
- Doğal/Çevresel Bozulmaların Kritik Dijital Altyapı Üzerindeki Fiziksel Etkisi

AB Siber Güvenlik Ajansı İcra Direktörü düşüncelerini “Mevcut tehditlerin ve eğilimlerin sürekli gözlemlenmesi ve değerlendirilmesi, daha yüksek düzeyde siber güvenlik elde etmenin anahtarıdır. Bu şekilde, günümüzün zorluklarına daha iyi dayanabilir ve gelecek yıllara yönelik azaltma planlarımızı geliştirebiliriz.” olarak ifade etmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde “Yazılım Bağımlılıklarının Tedarik Zincirinde Uzlaşması” hala en yüksek tehdit olmaya devam etmektedir. “Tek Başarısızlık Noktası Olarak Sınır Ötesi BİT Hizmet Sağlayıcıları” tehditleri, Üye Devletler arasındaki kritik altyapılarda artan BİT bağlantısından kaynaklanabilecek artan endişeler nedeniyle önemli ölçüde artış sağlamıştır.

Tehdit incelemesinden elde edilen diğer önemli çıkarımlar arasında “Sektörler Arası Teknoloji Ekosisteminde Yama Yapılmamış ve Güncel Olmayan Sistemlerden Yararlanma” ve “Doğal/Çevresel Bozulmaların Kritik Dijital Altyapı Üzerindeki Fiziksel Etkisi” konuları yer almıştır.

Benzer şekilde, “Yapay Zekanın Kötüye Kullanılması” tehdidinin yükselişi, yapay zeka modellerinin hayatımızda yaygın bir şekilde ortaya çıkmasının ve yapay zekaya olan bağımlılığın artmasıyla ilgili endişelerin beklenen bir sonucu olarak değerlendirilebilmektedir.⁵³

⁵³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enisa.europa.eu/news/skills-shortage-and-unpatched-systems-soar-to-high-ranking-2030-cyber-threats> adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü ETSI (European Telecommunications Standards Institute) 1988 yılında Avrupa için telekomünikasyon standartları üretmek üzere kurulmuştur. CEPT, (European Conference of Post and Telecommunications Administration- Avrupa Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Konferansı)'nın devamı niteliğindedir. EBU (European Broadcasting Union - Avrupa Yayıncılık Birliği) ve CEN/CENELEC ile eşgüdüm içinde çalışarak yayıncılık ve enformasyon teknolojileri alanında da standartlaştırma çalışmaları yapar. Diğer örgütlerden farklı olarak üyeleri, devletler değil, ağ işleticileri, telekomünikasyon idareleri, hizmet sunucular, üreticiler, kullanıcı grupları ve araştırma birlikleridir.

8.Siber Güvenlik Standardizasyon Konferansı

8. Siber Güvenlik Standardizasyon Konferansı, 5 Mart 2024 tarihinde Avrupa Standardizasyon Kuruluşları (ESO'lar), ETSI, CEN, CENELEC ve ENISA işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Konferans ile, AB siber güvenlik mevzuatının etkili bir şekilde uygulanmasına yönelik olarak politika yapıcılar, endüstri, araştırma ve standardizasyon kuruluşları arasındaki diyalogun teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

Hibrit konferansta Avrupa siber güvenlik standardizasyonunun geleceği, yeni mevzuatla ilgili zorluklar, dijital ürünlerle ilgili yeni gereksinimler için standartlar ve tedarik zincirleri ve bileşenlerinin güvenliğinin standardizasyonu ele alınmıştır. Etkinliğe, Avrupa Birliği'nden ve uluslararası topluluktan 200'den fazla, çevrimiçi ise 2000 katılımcı katılım sağlamıştır.

Konferans, devam eden ve planlanan standardizasyon çalışmalarının yanı sıra gelecekteki gereksinimleri tartışmak üzere, özel ve kamuya ait geniş bir kuruluş yelpazesinden konuşmacıların katıldığı dört panel halinde düzenlenmiştir.⁵⁴

GSMA

The GSM Association (GSMA), mobil operatörler ve Telekom ile ilgili işletmelerden oluşan bir topluluktur. GSMA, GSM mobil sektörünün standardize edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Mobil ekosistem ve ilişik endüstrilerdeki mobil operatörleri ve kuruluşları temsil eden GSMA, üyelerine Endüstri Hizmetleri ve Çözümleri, İyilik için Bağlantı ve Sosyal Yardım başlıkları altında çeşitli hizmetler sunmaktadır.

1. GSMA ve Avrupalı Mobil İşletmecilerden Avrupa'nın Dijital Geleceğine Yönelik Öncü Çerçeve

GSMA ve önde gelen Avrupalı mobil işletmeciler, Avrupa'nın mobil bağlantı sektörü için stratejik bir vizyonun ana hatlarını çizen "Avrupa'yı 2030'a Bağlamak: Avrupa için Mobil Endüstri Manifestosu" lansmanını duyurmuştur. Bu kapsamda, Avrupa'nın güçlü ve sürdürülebilir şebeke inovasyonu ile desteklenen dijital ekonomisinin 2030 yılına kadar küresel teknoloji yarışında liderlik konumuna gelebilmesini sağlamak için kritik politika reformları yapılması çağrısında bulunulmuştur. Ayrıca Avrupa'nın 2030 yılına kadar evrensel 5G kapsamını hedeflemesi nedeniyle Avrupa Birliği'nin mobil endüstrisinin dijital gündemini ilerletmedeki kritik rolü de ele alınmıştır.

Manifesto ile yeni nesil bağlantının, dijital inovasyonun ve yeşil geçişin önemini vurgulanarak, eyleme geçilmesi için çeşitli stratejik alanların ana hatlarının çizilmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte mobil sektörün ekonomik büyümeyi, sürdürülebilirliği ve toplumsal faydaları artırma potansiyeli de ortaya konulmuştur.

⁵⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enisa.europa.eu/news/navigating-through-challenges-and-opportunities-of-cybersecurity-standardisation> adresinden ulaşılabilmektedir.

Bu yeni dijital altyapı çerçevesinde, öneriler arasında telekom pazarındaki parçalılığın ele alınması, daha fazla yatırım yanlısı spektrum politikasının uygulanması, farklı dijital hizmet sağlayıcılar arasındaki düzenleme boşluklarının kapatılması ve geçmişe dayalı kuralların mevcut gerçekleri yansıtacak şekilde güncellenmesinin yer aldığı ifade edilmiştir.⁵⁵

2. GSMA 2024 Mobil Para Sektörü Raporu

GSMA tarafından hazırlanan 2024 Mobil Para Sektörü Raporu'nda, özellikle Batı Afrika'daki mobil para hizmetlerinde, kayıtlı hesapların son on yılda katlanarak arttığı açıklanmıştır. Bu doğrultuda, 2023 yılı küresel para işlemlerinin yıllık bazda %14 artarak dakika başına 2,7 milyon ABD Dolarına denk geldiği belirtilmiştir.

Mobil para, finansal katılımı ve dijital erişimi artırdığı görülürken, 2019 yılında 13 olan Birleşmiş Milletler'in 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi'nden 15'ine ulaşmada katalizör görevi gördüğü de ifade edilmiştir. Ayrıca mobil para kullanım durumlarının çeşitlendirilmesiyle beraber kadınlar ve kırsal nüfus da dahil olmak üzere yetersiz hizmet alan kesimlerin para tasarrufu yapmaları da hedeflenmiştir.

2023 yılında küresel kayıtlı mobil para hesapları, 2022'ye göre %12 artışla 1,75 milyara ulaşmıştır. Kayıtlı hesapların payının üst üste iki yıl boyunca %47'ye yükselerek 2019'dan bu yana en yüksek seviyeye ulaştığı Sahra Altı Afrika'da büyüme belirgin olarak gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda Sahra Altı Afrika, 2023 yılında kayıtlı hesaplardaki toplam büyümenin %70'inden fazlasını oluşturmuştur.

Mobil paraya erişimin önündeki engeller arasında düşük mobil cihaz sahipliği, dijital becerilerin yoksunluğu, sosyal normlar ve güven düzeyleri yer alırken, bireylerin mobil cihaza sahip olmayışının en büyük problem olmaya devam ettiği açıklanmıştır. Bununla birlikte, kayıtlı mobil para hesaplarının toplam sayısı 1,75 milyar olmasına rağmen, hesapların dağılımında ciddi bir cinsiyet eşitsizliği olduğu da ifade edilmiştir.

⁵⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.gsma.com/newsroom/press-release/european-mobile-operators-and-gsma-unveil-a-pioneering-manifesto-for-europes-digital-future/> adresinden ulaşılabilir.

Kadınların telefon sahibi olma olasılığının erkeklere göre %7 daha az olduğu belirtilmiştir. Ayrıca kolaylaştırıcı bir dzenleme ortamının, kresel finansal katılımı ve mobil para alımını artırmak için çok önemli olduğu vurgulanırken, vergilendirmenin, birçok mobil para hizmeti için önemli bir dzenleme sorunu olmayı sürdürdüğu de açıklanmıştır.⁵⁶

⁵⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.gsma.com/newsroom/press-release/maturing-global-mobile-money-market-hits-1-4tn-in-transaction-value/> adresinden ulaşılabilir.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği ITU (International Telecommunication Union), Birleşmiş Milletler çatısı altında bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda uzmanlaşmış bir uluslararası örgüttür. 1865'te kurulan ve ülkemizin de kurucularından olduğu Birlik haberleşme ağlarında uluslararası bağlanabilirliği kolaylaştırmak için küresel radyo spektrumu düzenlemeleri, uydu yörüngelerinin tahsisi ve teknolojik standartların belirlenmesi için çalışmalar yapmaktadır. Birlik 1947 tarihinde Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak faaliyet gösteren, devletlerarası hukuk tüzel kişiliğini haiz bir uzmanlık kuruluşu haline gelmiştir.

Elektronik Atık Rekoru

ITU'dan yapılan açıklamaya göre, Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir araştırma dünyadaki elektronik atıkların 2010 yılına göre %82 artarak 2022 yılında 62 milyon tona ulaştığını göstermiştir. Atık miktarının 2030'da 82 milyon tona ulaşması beklenmektedir. Bununla beraber 2022 yılındaki atıkların sadece %22'sinin uygun şekilde toplanarak geri dönüştürüldüğü ve bu geri dönüştürülmeyen miktarın çevrenin kirletilmesine neden olmasının yanı sıra 62 milyar ABD Doları değerinde olduğu belirtilmiştir. Aynı açıklamaya göre dünyada geri dönüşüm konusundaki farklı motivasyonlar nedeni ile 2030'da geri dönüşüm oranının %22'den %20'ye düşmesi beklenmektedir.⁵⁷

⁵⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.itu.int/en/mediacentre/Pages/PR-2024-03-20-e-waste-recycling.aspx> adresinden ulaşılabilmektedir.

Dünya Posta Birliği UPU (Universal Postal Union), aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 22 ülke tarafından 1874 yılında kurulmuştur. UPU, 1948 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in bir uzmanlık örgütü olarak faaliyet göstermektedir. Dünya Posta Birliğinin görevleri; posta gönderilerinin birbiriyle bağlantılı şebekelerden oluşan tek bir posta alanı dâhilinde serbestçe dolaşımını, posta alanında standartların belirlenmesi ve teknolojinin teşvik edilmesi, üyeleri arasında uluslararası iş birliğini ve tüketici ihtiyaçlarının karşılanması sağlamaktır. Merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde bulunmaktadır.

Mahé Bildirisi'nin Kabulü

Mahé Bildirisi, 5-7 Mart tarihleri arasında Seyşeller'in Mahé adasında gerçekleşen ve küçük ada geliştirmekte olan ülkelerin (KAGÜ) dijitalleşme ve sürdürülebilir büyümesine odaklanan forumda kabul edilmiştir. Bildiri, posta operatörleri arasındaki dijital gelişmişlik farkını kapatmaya ve KAGÜ'lerde sürdürülebilir büyümeyi teşvik etmeye odaklanmıştır. Bildiri, posta altyapısının dijital, finansal ve e-ticaret hizmetlerini uzak bölgelere ulaştırma potansiyelini vurgulayarak, dijital hizmetlerin benimsenmesini ve dijital kapsayıcılığı artırma konusunda belirli operatörlerin rolünü ve özellikle kamu-özel ortaklıklar aracılığıyla hükümetleri postayı ulusal kalkınma ve dijital dönüşüm stratejilerine dahil etmeye çağırmıştır.

Ayrıca bildiri, iş birliğini teşvik etme, dijital hizmetlere kapsayıcı erişimi savunma, dağıtım elemanlarının dijital becerilerini geliştirme ve siber güvenliği iyileştirme yönünde taahhütler içermekte olup; hükümetleri dijital altyapı kurulumu için evrensel hizmet fonlarını kullanmaya çağırmıştır.⁵⁸

⁵⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.upu.int/en/news/2024/march/sids-pledge-to-advocate-posts-role-in-accelerating-digital-economy-development> adresinden ulaşılabilir.